

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

ŠT. 35

PTUJ, 4. septembra 1964

Tednik XVII.

TE DNI PO SVETU

Kakšna „rešitev“?

ZDA še niso našle prave »svoje rešitve« za Južni Vietnam. Zaradi odločnih protestov študentov in budistov se je moral dosedanji predsednik, diktator Kan, umakniti in privoliti v imenovanje nekakšnega sveta treh, v katerem je samo član, in še to se mu je posrečilo z ameriško pomočjo. Za nekaj dni je celo odšel na zdravljenje iz Sajgona, da bi si nabral moči.

Washington potemtako ni uspel z menjavo veleposlanikov v Sajgonu. Cabota-Lodgeja, diplomatu po poklicu, je sledil na veleposlaniškem položaju general Taylor, ki je svoj čas tudi pokimal, ko se je general Kan razglasil za predsednika Južnega Vietnama. Kaže, da je v generalu tokrat prevladal vojaški, ne diplomatski duh. Toda sledili so protesti...

General Kan je v teh burnih dneh sicer pikro pripomnil, da se v Južnem Vietnamu bje boj med civilnimi in vojnimi ministri, med budisti in katoličani, med študenti in intelektualci na eni in vlado na drugi strani. To je bilo dokaj odkrito priznanje zmede, ki vlada v deželi navdiz ameriškim »inštruktorjem« in vojaški ter gospodarski pomoči. Sajgonske kroge seveda tudi vznemirja vest, da so enote Vietkongov tik pred mestnimi durmi in da vse vojaške operacije generala Kana proti opornikom niso prav nič zalegle.

Washington je te dni poslal

nekdanjega sajgonskega veleposlanika Cabota-Lodgeja v Evropo, da bi zaveznikom pojasnil dejansko stanje. Nastane samo vprašanje, kakšno je to stanje in kako ga bo Cabot prikazal? Te dni v ZDA govore o dokumentu centralne obveščevalne službe, ki zelo resno dvomi v možnost zmage v Južnem Vietnamu in priporoča drugačno rešitev.

Alli je ta rešitev v znanju de Gaullovi tezi o nevtralnemu Indokitajski, ki je svoj čas razburila washingtonske uradne kroge? Glede vojaške rešitve v Južnem Vietnamu so uradno odločno odklonili jedrsko orožje, ker bi to pripeljalo v svetovno katastrofo. Klasično orožje pa, kot kažejo dolga leta združenih ameriško-vietnamskih operacij proti enotam Vietkong, ni doseglo zaželjenega uspeha. Kaj potem še preostane? Pravijo, da bi se ZDA še vedno mogle normalno umakniti iz tega dela sveta, če bi sprejele trenutno edino najboljšo rešitev o nevtralizaciji. Če je namreč ameriški ugled zaradi vmešavanja v tuje zadeve upadel, se je to že zgodilo in ga umik nikakor ne bi zmanjšal. Vmešavanje v vietnamske zadeve pa nujno sili Kitajsko, da tudi sama prevzema ustrezne ukrepe na drugi strani. Tudi tu je namreč »bojevitost za vsako ceno« zelo velika...

OSTALI DOGODKI

Izrednih dogodkov na mednarodnem prizorišču bi ta teden ne mogli naštet. Nenadna smrt generalnega sekretarja CK KP Italije Palmira Togliattija je te dni pretresla organizirani delavski razred. Veličasten pogreb prejšnji terek, katerega so se udeležili tudi najvišji partijski voditelji, je pokazal, kakšen ugled je užival pokojni voditelj italijanske KP med delovnimi množicami.

»Bil je eden redkih voditeljev v mednarodnem delavskem gibanju, ki je v povojni dinamiki dogajanj v svetu doumel, da se mora proletariat v sleherni državi prilagoditi notranjim razmeram svoje države,« je v izjavi ob smrti velikega sina svetovnega proletariata dejal predsednik Tito. »Prav zato je postal KPI močnejša prav v času, ko je v nekaterih partijah vlada začela kriza ali stagnacija zaradi zastarelih ali dogmatičnih pojmovanj o načinu boja in odnosih, ki morajo obstajati v vrstah mednarodnega revolucionarnega gibanja.«

KONGOVSKI VOZEL

Kongovski predsednik Combe sedaj živno najema tuje belpolite in črnpolite najemnike po posebnih uradih v Južnoafriški uniji, da bi z njihovo pomočjo uničil uporniške gibanje, ki nazirata tri četrtine kongovskega ozemlja. Svet je že izvedel o pokoljih, ki so jih najemniške čete, posebno pa nekdanji katarski žandarji, naredile pred Stanleyvillom, ko so skušale mesto iztrgati iz rok uporniške vlade.

Te dni je Combe izrekel precej grenkih besed o tem, da ga svet ne razume. Če je včasih kot predsednik pokrajine Katange najemal ljudi za vojko, pravi, so to bili zares plačanci, ker Katange mednarodno niso priznali. Sedaj pa ima, kot izvožen predsednik Konga, vendar »pravico vključevati ljudi v kongovsko armado in jo plačevati«. Toda svet ve, da večina Kongovčanov ni zadovoljna s to »izvoljeno vlado«. Ničče še ni pozabil Combejeve vloge in zvez z nekdanjimi kolonialnimi silami, ki jih vzdržuje tudi sedaj.

KDO BO NASLEDNIK?

Zdravstveno stanje italijanskega predsednika Segnija se je po najnovejših vesteh sodeč izboljšalo, vendar je več kot zanesljivo, da ne bo več mogel opravljati svojega dela.

Medtem ko mu prav vsi žele čim hitrejšo ozdravitev, pa se med političnimi krogi že slišijo kombinacije o njegovem nasledniku na predsedniškem položaju. Med kandidati omenjajo Saragata, prvaka socialdemokratske stranke, Merzagoro, neodvisnega senatorja, ki sedaj opravlja dolžnost predsednika, nekdanji ministrski predsednik Amintore Fanfani, zelo sposobna osebnost, ki je odprl pot koaliciji levega centra, in Leone, nekdanji premier »uradniške vlade«, ki je bil tudi dolgo predsednik skupščine in velja za politično zmernega v krščansko-demokratski stranki.

NAJPRIMERNEJSI PODPREDESEDNIK?

Tako pravijo ameriški demokraci, da je bil tudi dolgo predsednik skupščine in velja za politično zmernega v krščansko-demokratski stranki.

še davno potekel.

V trgovini v Zerovincih je bilo izločenih 10 zavitek plesnivih cigaret Velebit. Ker je bilo v prodaji pivo brez etiket, je bila poslovođkinja Milica Kos kaznovana z malo kaznjajo 500 dinarjev.

Pri Svetinjah sta naletela inspektorja na popivanje piva v trgovini, akr je tod reden pojav. Poslovođkinja je bila že večkrat zaradi tega kaznovana. Prodajni prostor je bil prenatrpan z blagom, nekatero prehransko blago pa ni bilo dovolj čisto. Trgovina je v

kratki o Hubertu Humreyu, ki ga je konvencija ameriške demokratske stranke imenovala, kot smo na kratko omenili zadnjič, za podpredsedniškega kandidata. Zanimivo je, da ga je podpiral ves čas tudi predsedniški kandidat te stranke Johnson.

Alli bo podpredsednik pritegnil demokratske volivce? Ze sedaj je očitno, da bo rasistični jug, kjer je bila zibelka demokratske stranke, obrnil obema kandidatomah hrbet, ker se zavzemata za Kennedyjevo linijo, to je prvem za enakopravnost črncev. Zato pa si obetajo podporo črncev in liberalnih krogov celo v republikanski stranki, ki je z izvolitvijo skrajnega desničarja Goldwaterja za predsedniškega kandidata krenila v nemogoče vode. Pravijo, da bo predsednik Johnson, če bo izvoljen, uredil poseben podpredsedniški urad in prepustil podpredsedniku opravljanje številnih pomembnih poslov.

Izpad v proizvodnji - opomin za v naprej

Kdo ne pozna Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem in njenih velikih delovnih uspehov v vseh letih njenega obstoja vse do letos? Da — letos, ko se je zgodilo to, kar pred letom ni nihče pričakoval. Izpad proizvodnje glinice in aluminija v prvih šestih mesecih letos je povzročil v delovnem kolektivu upravičeno zaskrbljenost. Kako tudi ne bi? Vsa pričakovanja, da bodo v letošnjem letu dosegli z novimi napravami po izvršeni avtomatizaciji oz. rekonstrukciji obrata glinice večje proizvodne uspehe, so ob polletnem obračunu ostala le pričakovanja. Izpad proizvodnje glinice za 8.423 ton in aluminija za 4.790 ton sicer na pogled ni visoka številka, vendar pa je ta izpad s finančne strani zelo prizadel podjetje. Znano je, da je podjetje zadržalo prvo polletje t. l. s slededečo proizvodnjo: glinice 36.577 ton nasproti 54.000 t planiranim, torej le 81,2 odst., medtem ko je aluminija bilo planirano 20.000 ton, izvršeno pa le 15.210 ali 76,04 odst. plana. Finančno je bil dosežen naslednji rezultat: celotni dohodek po plačani realizaciji znaša 7.879.330.983 din, vsi stroški proizvodnje 5.931.785.630 din in ustvarjen dohodek 1.747.545.353 din. Ker je bil letos ukinjen 15 odst. prispevki federaciji, je dohodek podjetja v letošnjem letu enak čistemu dohodku, ki ga podjetje lahko razdeli. Podjetje iz teh sredstev mora prvenstveno pokriti osebne dohodke, ki znašajo 1.001.348.814 din. Tako preostane še 745.996.539 din, ki pa so namenjeni za kritje rezervnih skladov, skladov podjetja in za socialno zavarovanje. Ko je delavski svet na svoji 2. redni seji razpravljao o polletnem periodičnem obračunu in o stroških ter doseženih primerjavah s planom, je tudi sno s preteklim letom, je tudi ugotovil, da je brezpomembno primerjati dosežke letošnje polletne proizvodnje s polletno proizvodnjo preteklega leta, to pa iz razloga, ker je nesmiselno primerjati slabo gospodarjenje preteklega leta s slabo proizvodnjo, oziroma slabim gospodarjenjem v tem letu. Na vsak način je boljša primerjava s planskimi pokazatelji. Če primerjamo doseženi celotni dohodek s predvidenim dohodkom po planu, ugotovimo izvršitev s 85,7 odst., kar pomeni, da znaša izpad realizacije 1.236.171.000 dinarjev. V tem znesku pa se odraža poleg izpada proizvodnje glinice, tudi izpad

proizvodnje aluminija, vendar pa ne zaradi redukcije električne energije. V kolikor bi se proizvodnja odvijala po planu, v katerem pa niso zapadeni najidealnejši normativi, bi skupni stroški lahko znašali samo 5.605.911.000 dinarjev. Tako pa dejanski stroški predstavljajo preokolištev 325.874.000 oziroma 5,81 odst. Zato je povsem razumljivo, da se takšna slaba proizvodnja odraža tudi na dohodkih. Coprav predstavlja ta v primerjavi s preteklim letom sicer 124,2 odst., napram planu pa le 73,0 odst. Če bi se torej proizvodnja odvijala po planskih predvidevanjih, bi dohodek moral znašati 2.397.872.000 din, odnosno predstavlja zmanjšanje za 205.763.000 dinarjev, v kolikor bi podjetje seveda ne trpelo pomanjkanja električne energije. Kot je bilo že omenjeno, znašajo osebni dohodki v tem letu 1.001.348.000 din, napram planskim 641.822.000 din.

Ostanek čistega dohodka, ki je namenjen prvenstveno za sklade je nižji kot je bil v preteklem letu. Kot je torej razvidno, finančni uspeh podjetja v prvem polletju ni niti malo ugoden. Vzrokov za tako stanje je več ter je poleg redukcije in še nekaterih drugih vzrokov najvažnejša prav gotovo slaba proizvodnja. Ob p ogledu na rezultate prvega polletja, pa poskušajmo še nekoliko pogledati, kakšno stanje

se obeta za konec leta 1964. Pred kratkim smo že omenili, da bi neugoden finančni rezultat v prvem polletju bil še mnogo slabši, v kolikor bi podjetje imelo že aktivirane vse nove investicije v zvezi z rekonstrukcijo. Vrednost še neaktiviranih osnovnih sredstev znaša prek 8 milijard dinarjev. Znano je, da bi morala rekonstrukcija biti končana že 31. 7. 1963, oziroma v najslabšem primeru 1. 1. 1964. Glede na to se lahko trdi, da je zaradi neaktiviranih investicij dohodek podjetja zvišan za okrog 560.000.000 dinarjev. Tak bežen pregled pa daje povsem drugačno sliko polletnega obračuna TGA Kidričevo. Ker je bil spoznavno z Jugoslovansko investicijsko banko določen rok dovršitve rekonstrukcije 1. 7. 1964, bo prehod na redno proizvodnjo imel v drugem polletju povsem drugačno sliko. Zvišale se bodo obresti od zapadlih anuitet, amortizacija in investicijsko vzdrževanje za cca 840.000.000 dinarjev. S prehodom na redno proizvodnjo bo potrebno pričeti amortizirati tudi zagonske stroške, ki bodo dohodek obremenili najmanj še za dodatnih 50.000.000 dinarjev in bo na ta način podjetje s prehodom na redno proizvodnjo imelo zvišane stroške za najmanj 900 milijonov dinarjev. Poleg teh stroškov pa bo zaradi rekonstrukcije treba nujno izločiti še osnovna sredstva, ki

v novem tehnološkem procesu niso več potrebna. Čeprav bo tu podjetje za odpis osnovnih sredstev uporabilo ves rezervni sklad 222 milijonov, bo kljub temu potreben še dohodek v višini do 300 milijonov dinarjev.

S predvideno sprostitevjo cen pričakuje podjetje podražitev materiala in uslug za okrog 250 milijonov dinarjev. Vse to pa so v glavnem podražitve, ki so še v teku, kot so premost, prevozi in storitve. Ker pa vse ostalo do danes še ni jasno, tudi ni mogoče predvidevati vpliva teh gibanj na dohodek. Med nepredvidenimi podražitvami je treba računati na nameravano spremembo instrumentov, pri katerih se misli predvsem na obresti od poslovnega sklada, ki bi naj v bodoče znašale 10 odst., s čimer bi znašala razlika okrog 800 milijonov več. Da bi imeli jasnejšo sliko, pa je potrebno poudariti še to, da podjetje razen obresti od poslovnega sklada nima do družbe nobenih drugih obveznosti. Družba je z letošnjim letom ukinila vse ostale dajatve.

Glede na obstoječe stanje bo moral delovni kolektiv TGA v drugem polletju skrbneje gospodariti, v kolikor želi ohraniti dosedanje osebne dohodke. Podatki iz polletnega poročila in izpad proizvodnje so krepko opozorilo za bodoče delo. — o. c.

V trgovinah in gostilnah še po manjkljivosti

NEDOVOLJNA HIGIENA V NEKATERIH GOSTILNAH IN TRGOVINAH • ZIVILA JE TREBA PRODATI DO ROKA TRAJANJA • PO PRETECEM ROKU PA IZLOČITI IZ PRODAJE • PRENATRANOST PRODAJNEGA IZSTORA V TRGOVINAH JE SPOŠEN POJAV • TRGOVINA PRI MIKLAJZU JE SE VEDNO BREZ NAPISA • TRGOVINA V VUZMETINCIH JE DOTRAJANA

Kmalu bo končana letošnja turistična sezona, zato sta pred kratkim tržni in sanitarni inspektor občine Ormož pregledala nekatere gostilne in trgovine na svojem območju. Namen akcije je bil ugotoviti založenost in urejenost trgovin in gostiln. Iz dvodnevne akcije je moč povzeti, da še vedno premalo skrbimo za čistoto in notranjo urejenost prodajnih in gostinskih lokalov. Skoraj vse trgovine imajo prodajni prostor prenatrpan z blagom. Nedovoljna higiena v trgovinah in v gostilnah je česti pojav, ki ga je treba v celoti odpraviti. Trgovsko osebje premalo skrbi za pravočasno prodajo pokvarljivih živil, zato ni redek pojav, da pretečejo roki trajanja na živilih, ki so še vedno v prodaji. Največ takih primerov je z bonboni v zavojih, s sirom v skatlah, s keksi, čokolado in podobnim. Pri pregledu trgovin in gostiln je bilo tudi ugotovljeno, da nekatere prodajalne poslujejo brez zunanega napisa poslovalnice in podjetja in tu in tam so bile v prodaji plesnive cigarete. Precejšen problem pa predstavlja točenje piva in ostalih alkoholnih pijač v trgovinah. Nedovoljeno je točiti alkoholne pijače v trgovinah in piti pivo. Toda akcija je pokazala, da trgovsko osebje ni pokazalo dovolj razumevanja za ureditev tega problema.

Zaradi nedovoljenega popivanja v trgovinah so bili že večkrat kaznovani nekateri poslovođje, toda te napake še doslej niso odpravili. Ponekod je bilo tudi opaziti, da nekateri gostinski in trgovski delavci ignorirajo sanitarno in tržno inspekcijo in tudi dokazanih slabosti ne priznajo. To kaže, da vse doslej kazenske sankcije inspektorjev niso na njih delovale. Splošno je tudi skoraj v vseh trgovinah opaziti, da trgovsko osebje premalo skrbi za uničenje miši, muh in os. Muhe in ose pritikajo v toplejših dneh, miši pa ne delajo izjeme. Skoraj

inspektor, so kaznovani poslednje gostiln in trgovin.

Pregled trgovin in gostiln se je pričel v Ivanjkovih, v gostišču Jeruzalemcem in Ivanjkovih. Ob vhodu v gostišče ni odstranjena trava. Notranjost gostilne je bila lepo urejena in stene so bile okrašene s privlačnimi slikami. Za točilno mizo je bila gostilničarjeva žena in je imela svojega nedoletnega otroka v sosedni gostilniški sobi, ki je bila na stečaj odprta.

Sanitarni inšpektor pri svojem delu v Ivanjkovih

delka. Ne sme biti namen trgovca samo prodajati, ampak predvsem pritegniti potrošnika, da bo ostal stalen odjemalec te ali one prodajalne. Res je v tem pogledu v občini Ormož precej napravljen, z doslednim uveljavljanjem potrošniških svetov pa bo še mnogo več.

Posebno značilno za gostilne je, da ne umaknejo pravočasno iz uporabe okrušenih kozarcev, da nimajo razkuženih in čistih stranišč, nekatere gostilne so celo brez ustreznih cenikov, ponekod nimajo označenih cen žganih pijač in nekateri gostinski delavci nehišniško pomivajo kozarce. To so splošne ugotovitve, ki se redno ponavljajo.

Zaradi zgoraj navedenih pomanjkljivosti, s katerimi se redno ob pregledu trgovin in gostiln srečujeta tržni in sanitarni

inspektor, so kaznovani poslednje gostiln in trgovin.

Pregled trgovin in gostiln se je pričel v Ivanjkovih, v gostišču Jeruzalemcem in Ivanjkovih. Ob vhodu v gostišče ni odstranjena trava. Notranjost gostilne je bila lepo urejena in stene so bile okrašene s privlačnimi slikami. Za točilno mizo je bila gostilničarjeva žena in je imela svojega nedoletnega otroka v sosedni gostilniški sobi, ki je bila na stečaj odprta.

ZA KMETILISTVO DOBRODOŠLO DEŽEVJE

Deževje, ki ga v zadnjih štirinajstih dnevih ni manjkalo, je bilo dobrodošlo. Letošnje zelo dolgo sušno obdobje z visokimi temperaturami je kvarno vplivalo na poljedelske kulture, predvsem na koruzo.

Pomanjkanje vlage je najbolj prizadelo individualne kmetovalce. Zadnje deževje pa je zelo popravilo stanje v kmetijstvu. Stokovnjaki celo upajo, da se bo vlaga, ki jo je zemlja sprejela, zadržala do jesenske setve, če seveda temperatura ne bodo previsoke.

Aeroklub Ptuj prireja velik aeromiting

na letališču v Moškanjcih v nedeljo, dne 6. 9. 1964 ob 15. uri

Letalci so pripravili za vas poseben program, drzni poleti in akrobacije padalcev vas bodo iznenadili!

KIDRIČEVO

O posledicah kulturno prosvetnega mrtvila v delavskem naselju Kidričevo je bilo izrečeno in napisano mnogo, žal pa je bilo le malo, storjenega, da bi se stanje premaknilo z mrtve točke. Po razpadu dobro znane »Svobode«, s katero se je pravzaprav vse pričelo, do danes ni bilo več moč govoriti kaj vzpodbudnega. Tovarniški odbor sindikata TGA je sicer skušal rešiti problem s tem, da je vabil gledališča in druge kulturno prosvetne skupine na gostovanja, vendar pa je to bila le začasna rešitev in s tem problem niti ni bil rešen. Tako smo imeli tudi nekaj uspešnih gostovanj, ki so jih stanovalec naselja sprejeli z zadovoljstvom in tudi izrazili željo, da bi bilo takih prireditev še več. Toda to je že preteklost in danes je spet vse po starem. Gostovanj ni več, glede zločljivega odra za take prireditve, ki si ga je zamislil sindikat v dvorani restavracije, ki stoji prazna in zaklenjena brez sleherne koristi, pa je menda ostal le načrt. Pred nedavnim je gostoval v kino-dvorani turistični folklorni ansambel »Priekija« iz Gomile, ki je s svojim programom skušal nekoliko poživiti kulturno-prosvetno mrtvilo v Kidričevem. Ta ansambel je nov in brez posebnih izkušenj, in s svojim programom ni preveč navdušil prisotnih, kajti večina sploh ni razumela priredbe narečja, kar je imelo za posledico razne kritične pripombe. Zraven tega, da so prišli eno uro prepozno, niso bili kompletni ter so s tem razočarali obiskovalce. Tako je pač ostalo spet po vse starem in skrajni čas bi že bil, da se le enkrat spravi stvar z mrtve točke. Vendar pa ne le s praznimi obljubami, ampak z dejanj.

V minulih dneh so se sestali na svojih rednih sejah sveti proizvajalci delovnih enot v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem in na priporočilo DS podjetja razpravljali o slabih proizvodnih rezultatih v prvem polletju 1964, o polletnem obračunu ter o analizi finančnega stanja za letošnje leto in o določitvi dodatka k osebnim dohodkom zaradi podražitev. Seja sveta proizvajalcev delovne enote glinice je bila zelo živahna, saj je prav v tem obratu bilo od marca meseca dalje največ težav in proizvodnih problemov. Posamezni člani so živahno razpravljali o izpadu proizvodnje in prenašali mnenje članov kolektiva oz. svojih volivcev o formulaciji sklepa DS, v katerem je padlo največje breme in odgovornost prav na vse zaposlene v obratu glinice. Nevestno poslušanje naprav, slaba delovna disciplina, slab nadzor dela posameznikov ter še in še, prav gotovo niso povsem upravičeni vzroki, toda pri vsem tem se postavlja še drugo mnogo bolj aktualno in važno vprašanje: Kdo je sploh izmed odgovornih činiteljov poskrbel za to, da bi delavci v tem obratu, ki je danes pretežno avtomatiziran, podrobneje spoznali sam tehnološki postopek in prehod na novi način proizvodnje. Vsi zaposleni so pretežno delali le po navodilih, ki so se včasih menjala tudi po trikrat v izmeni in povsem nerazumljivo je, da potem ni nič čudnega, če je prišlo do izpada v proizvodnji, seveda, če s tem v sploh ne govorimo o težavah v samem tehnološkem postopku, na katerega odpade 2 do 3 vzroka. Vsekakor so potem nedisciplina, nevestnost ali slab nadzor le še dodatni faktorji, ki pa nikakor niso glavni vzroki izpada v proizvodnji. Mislim, da bo moral v bodoče biti enoten sistem dela in enaka odgovornost vseh članov kolektiva, kajti le tako bomo lahko dosegli večje proizvodne uspehe.

ZASČITA PRED HRUPOM

Cepprav je v letnem poročilu o HTV razpravljajal že prejšnji centralni delavski svet je sedaj pred člani kolektiva že polletno poročilo letošnjega leta, je vsekakor zanimivo pogledat: nekaj bistvenih primerov iz prejšnjega letnega poročila.

V tem poročilu je obravnavana tudi obvezna uporaba antifonov na vseh delovnih mestih, kjer je močnejši ropot. Toda v oddelku glinice II je tudi nova hala mokrih mlinov, kjer sta dva večja mlina in povzročata tudi precejšen ropot, čeprav je za sedaj v pogonu le še eden. Sama dvorana je sicer res zelo velika oz. visoka, toda ropot mlina je še vedno precejšen. Delavci, ki tu delajo, so izpostavljeni ropotu, vendar še do danes nobeden izmed njih nima antifonov. Zraven tega je CDS smatral, da je potrebno, da se preuči možnost daljinskega upravljanja mlinov, ki povzročajo ropot, da delavci, ki de-

lajo ob mlinih ne bi bili tako prizadeti zaradi ropota. Seveda kjer ni možnosti daljinskega upravljanja, bo potrebno izdelati predlog za obzidavo mlinov. Prav tako je CDS sklenil, da se uredijo v posameznih obratih glinice prhe, ki so res več kot potrebne. Odobrenih je bilo v ta namen okrog 1.700.000 dinarjev. Prav gotovo so to sklepi, ki bi jih bilo potrebno čimprej realizirati, kajti od neposrednih proizvajalcev na delovnih mestih je moč zahtevati vestno in marljivo delo le takrat, ko so zagotovljena vsa potrebna HTV sredstva in ko je proizvajalec zavarovan pred različnimi zdravju škodljivimi vplivi. V mnogih primerih se vedno še pričakuje več, kot se nudi. Zato se bodo morali SP DE v bodoče mnogo bolj posvetiti vprašanjem, kot je prav HTV služba v pod-

jetju.

KIOSK V KIDRIČEVEM

Ze dalje časa so prebivalci naselja Kidričevo izražali željo, da bi bil v naselju tudi kiosk, kjer bi lahko kupovali razne časopise in revije kot tudi pisma, dopisnice, znamke, cigarete ter srečke ali stavne listke Jugoslovanske loterije, da jim ne bi bilo treba za vsako tako malenkost, ki je ni v Kidričevem hoditi v Ptuj in s tem zapravljati dragocenega časa. Ta želja se sedaj izpolnjuje. Kiosk bo stal na oglišču restavracije—pekarna—blok 4. Sedaj je že urejen betonski podstavek, na katerem že tudi stoji kiosk — čeprav še prazen. Toda mnogi stanovaleci menijo, da to ni najbolj srečno izbrana lokacija. Če še hočemo govoriti o centru naselja, potem je to gotovo bolj križišče pred trgovino in samskim do-

mom, ne pa za restavracijo. Kajti promet je gotovo na tem mestu, kjer je pot do trgovine, mesnice, slaščičarne zelenjave in do krojača, frizerja ter čevljarja, mnogo bolj živahen, kot do restavracije, pa tudi mnogo bolj je v centru naselja. Toda to so le pripombe in želje prebivalcev, ki bodo zaenkrat morale biti zadovoljne tudi s to lokacijo. In še nekaj lahko se zgodi, da bo kiosk na mestu, kjer stoji postal tudi žrtev kakšnega objestnega, ki bo preveč pogledal v kozarec.

Organi LM bodo zato morali biti budnejši in tudi večkrat kontrolirati, da se bodo v restavraciji držali polletjske ure in da se ne bo pijančevalo v njej še ob 0.30 po polnoči, potem se pa zunanaj nadaljevalo s prepirci ali pretepi in tako kalilo nočni počitek bližnjim stanovalcem.

-O. C.-

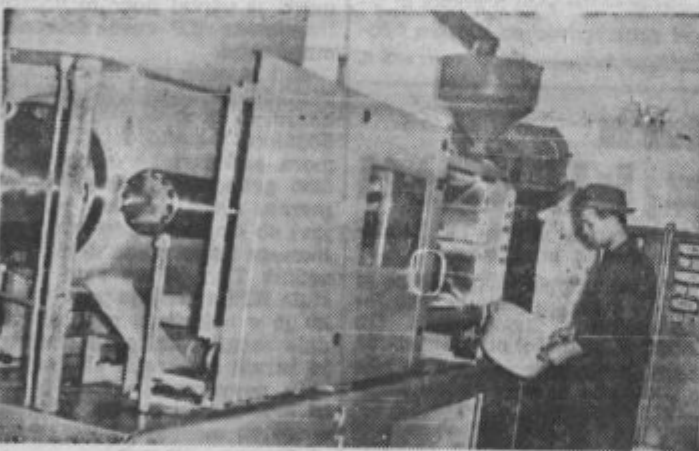
V tovarni „Kerenčič“ v Ormožu novi stroj za proizvodnjo plastičnih izdelkov

Tovarna »Jože Kerenčič« Ormož se hitro razvija. Nabavljen je stroj, ki bo proizvajal predvsem za avtomobilsko industrijo. Z njim bodo letos znatno presegli proizvodni plan; izdelali bodo 20 tisoč kuhinjskih garnitur in jih osem tisoč izvozili.

Tovarna »Jože Kerenčič« v Ormožu, ki predstavlja središče industrije v občini, se hitro razvija. Iz nerazvitega invalidskega podjetja se je pred leti razvila v tovarno z zastarelimi in dotrajanimi stroji, kadrovskimi in drugimi težavami. Marljive roke delovnega kolektiva pa so z dobro organizacijo dela omogočile, da so se hitreje pričeli večati skladi podjetja. Tako se je pričela tovarna gospodarsko in kadrovske krepitve in je v zadnjih letih kolektiv dosegel precejšen napredek.

Eden izmed uspehov je bil dosežen pred kratkim, ko si je kolektiv nabavil iz Vzhodne Nemčije novi stroj za vbrizgavanje plastičnih mas. Stroj so postavili v novozgrajeni hali in ga pustili

del. Ko se čez nekaj sekund model odpre, izpade napravljen izdelek. Tako se proizvodnja nadaljuje. Drugi delavec jemlje izdelke in jih zлага na kup. Poleg tega pa nadzoruje komandno desko in uravnava merilo stroja za pravilen dotok plastične mase. S strojem bodo v tovarni izdelali plastične izdelke za potrebe avtomobilske industrije. Med ostalimi bodo izdelovali akumulatorske škatle, komandne plošče, razne ročaje in volane. Celotna proizvodnja bo usmerjena za potrebe motorne industrije in manj za potrebe široke potrošnje. Kolektiv tovarne »Jože Kerenčič«, Ormož je v proizvodnem sodelovanju s tovarnami: TAM, TAP, FAP,

Novi stroj že obratuje

v poizkusno obratovanje. Je približno 6 metrov dolg in 2 metra visok. Stroj je v celoti avtomatiziran in je težak 15.800 kg. Njegova zmogljivost je precejšnja in lahko izdeluje vse izdelke iz plastične mase od 250 do 1800 gramov teže. Med poizkusno proizvodnjo so ugotovili, da stroj brezhibno deluje. Izdelovali so plastične latorje in so jih izdelali v 8 urah povprečno 400. Latorji so lepe oblike, čvrsti in odporni proti udarcem. To so prvi izdelki novega stroja za široko potrošnjo. Seveda izdelava stroja drobnejših izdelkov iz plastične mase mnogo več.

Take avtomatske stroje za brizganje plastičnih mas imajo že tovarne v Ohridu, v Titogradu in v Zagrebu. Stroj je veljal 40 milijonov dinarjev.

DELO Z NOVIM STROJEM

S strojem delata samo dva delavca. Prvi vsipava v lijak plastično maso. Od tu jo polžasti vijak potiska naprej in prenaša, predelano in vročo do hiralike, le-ta pa jo vtisne v mo-

LETOS ZNATNO PRESEZEN PROIZVODNI PLAN

Letošnji proizvodni plan tovarne »Jože Kerenčič«, Ormož predvideva 500 milijonov dinarjev bruto proizvoda. Tega pa bodo letos znatno presegli. Novi stroj, s katerim bodo pričeli redno obratovati v kratkem, bo kolektivni omogočil, da bo letošnji proizvodni plan znatno presežen. Kot menijo v tovarni, v bodoče ne nameravajo povečati število zaposlenih, temveč svojim nekvalificiranim delavcem omogočiti, da bodo prišli do kvalifikacije in ustrezne prakse. Sedaj je v tovarni 240 zaposlenih. Obstoječe tovarniške kapacitete bodo v bodoče nenehno izboljševali in dopolnjevali z novimi modernimi stroji. S tem bo doseženo, da se bodo znižali proizvodni stroški, kakovost izdelkov pa bo brez dvoma porasla. V pogledu kakovosti izdel-

Sedaj, ko gre turistična sezona h kraju, ugotavljamo, da tudi letos za razvoj turizma nismo dovolj storili. Tega se večkrat ne zavedamo, ali pa počemo priznati. Je tako. Tudi s skromnimi dinarji ali pa brez njih s malo dobre volje se da marsikaj narediti. Spoštovati in ceniti je treba zgodovinske znamenitosti in lepote naših krajev, na kar čisto pogosto pozabljamo. Vedeti je treba, da je čisto in lepo urejeno mesto odraz kulture ljudi, ki v njem živijo. Ni namreč vseeno, ali je mesto čisto ali pa je med letopisnimi drevjem v centru mesta nastlano s papirjem in smetmi.

Tudi v Ormožu imamo na Mestnem trgu takšno idilo. Turistično društvo, ki je bilo ustanovljeno, da bi skrbelo za lepši

zunanj izgled mesta, je premalo aktivno. Komunalno podjetje Ormož, ki je po svoji dejavnosti dolžno vzdrževati red in čistočo mesta, posveča parku na Mestnem trgu premalo skrbi. Vsekakor bi moralo v času turistične sezone ulice čistiti več kot dvakrat tedensko.

Res je, da so ob tem parku nastavljeni zaboji, za odpadke, toda ti so čisto prazni, park pa je nastlan s papirjem. Na Mestnem trgu v Ormožu je samopostrežna trgovina, in ob parku klopi, na katere med malico radi posejajo potrošniki in se po nakupu okrepčajo. Po malici pa namesto da bi odvrgli nepotreben papir in ostanke hrane v zaboj za odpadke, puščajo po klopih ali pa vržejo papir v park ali pa celo pod

klopi. Mladina, ki bi morala biti za zgled, prav tako počenja z ometi čokolade, keksov, bonbonov in z drugim odpadnim papirjem. Poleg tega, da tamkajšnji potrošniki nimajo razumevanja za red in snago mesta, pa ob samopostrežni trgovini nastavlajo kolesa, mopede in motorna kolesa ter celo avtomobile. S tem onemogočajo prehod pešcev. Na nasprotni strani ceste pri starem sodišču pa je večkrat parkirni prostor za motorna vozila prazen. To kaže, da bodo morali biti prometno-varnostni organi bolj budni, in proti takšnim krilcem ostreje ukrepati. Vse tiste nesreče, ki nimajo dovolj razumevanja za čistočo mesta pa je treba opominiti in pozneje kaznovati.

M. M.

Zakaj v Ormožu premala skrb za čistočo mesta?

Razpored zadnjega letošnjega cepljenja proti davici, oslovskemu kašlju, tetanusu in otroški paralizi, obveznikov rojenih od 1963. leta naprej.

Zaradi letošnje epidemije gripe je zdravstvena služba bila primorana prekiniti tretje obvezno cepljenje naših najmlajših: izvršeno je bilo samo na devetih od 24 predvidenih cepišč. V sledečem razporedu so zato zajeta samo cepišča, kjer je bil odstotek za cepljenje sposobnih otrok nizek, zaradi gripe v družini. Z osebnimi vabilii smo torej klicali samo tiste otroke, ki letos še niso dobili tretje injekcije bodisi zaradi gripe, bodisi zaradi opravičenega ali neopravičenega izostanka prej. To pojasnilo dajemo staršem, katerih otroci so redno cepljeni trikrat, da ne bi bili v dvomih, ko niso dobili vabila.

Istočasno opozarjamo starše, vabiljenih in nepopolno cepljenih (samo enkrat ali dvakrat) otrok, da so ukrepi proti zamudnikom v letošnjem letu postreženi in je v interesu ne samo zdravja otroka, da ne zamudijo zadnje prilike.

Istočasno dobijo otroci tretjo žličko cepiva proti otroški paralizi.

CEPLJENJE PROTI OTROŠKI PARALIZI LETNIKOV 1966 DO 1962

Do danes ni bil v letošnjem letu na področju mariborskega okraja zabeležen noben primer otroške paralize. To razveseljuje dejstvo bi morda lahko delno pripisali

tudi zaščiti, ki jo daje redno izvajano cepljenje. Vendar je otroška paraliza huda in prav muhasta bolezen, razen tega pa napada tudi starejše otroke in mladino, zato moramo izkoristiti prav vse razpoložljive možnosti, da obvarujemo pred njo naš mladi rod. Mnogična varstvena cepljenja smo začeli šele pred sedmimi leti (1957), takrat smo dobili cepivo pod pritiskom številnejših težjih obolenj. Od tedaj se je strah polegel in taki smo ljudje, da hitro pozabimo na nevarnost, ko nam ne preti neposredno. Varstvena moč vseh cepiv in tako tudi tega proti otroški paralizi z leti popušta, zato bomo imeli možnost, letos obnoviti zaščito z eno dodatno žličko, ki vsebuje vse trojne cepivo. Otroke, rojene od 1957 do 1962, pozivamo na cepljenje s polivalentnim cepivom proti otroški ohromelosti v žlički, ki jo bodo dobili po razporedu v navedenih urah, letnik 1956 pa bo cepljen v svojem razrodu. Obvezni prispevek znaša 250 din.

RAZPORED CEPLJENJA

Ptuj, higienska postaja 3. 9. 1964, ob 16. uri za letnik 1963, 16. 9. 1964, ob 16. uri, za letnike 1956 do 1962; Trnovska vas, šola 7. 9. 1964, ob 10. uri, za letnik 1963, 7. 9. 1964 ob 11. uri za letnike 1956 do 1962; Dester-nik, šola 7. 9. 1964, ob 12. uri za letnik 1963, 7. 9. 1964 ob 13.30 za letnike 1956 do 1962; Jančevci, zdrav.

post. 7. 9. 1964, ob 15. uri, za letnik 1963, 7. 9. 1964, ob 15.30 za letnike 1956 do 1962; Polensak, šola 8. 9. 1964, ob 11. uri za letnik 1963, 8. 9. 1964, ob 12. uri za letnike 1956 do 1962; Podvinci, gostilna 8. 9. 1964, ob 13. uri, za letnik 1963, 8. 9. 1964, ob 13.30 za letnike 1956 do 1962; Rogoznica, zadr. dom 8. 9. 1964, ob 14. uri, za letnik 1963, 8. 9. 1964, ob 14.30 za letnike 1956 do 1962; Vitomarci, šola 9. 9. 1964, ob 12. uri za letnik 1963, 9. 9. 1964, ob 13. uri za letnike 1956 do 1962; Jur-wa, šola 9. 9. 1964, ob 14.30 za letnike 1956 do 1962; Rodni vrh, šola 10. 9. 1964, ob 11. uri, za letnik 1963, 10. 9. 1964, ob 12. uri za letnike 1956 do 1962; Podlehnik, šola 10. 9. 1964, ob 13. uri, za letnik 1963, 10. 9. 1964 ob 14. uri za letnike 1956 do 1962; Leskovec, šola 11. 9. 1964, ob 10. uri za letnik 1963, 11. 9. 1964, ob 12. uri, za letnike 1956 do 1962; Videm, šola 11. 9. 1964, ob 10. uri za letnik 1963, 11. 9. 1964, ob 14. uri, za letnike 1956 do 1962; Grajena, šola, 12. 9. 1964, ob 10. uri, za letnik 1963, 12. 9. 1964, ob 11. uri za letnike 1956 do 1962; Zavrč, šola 14. 9. 1964, ob 10. uri za letnik 1963, 14. 9. 1964, ob 11. uri za letnike 1956 do 1962; Cirkulan, ambulanta 14. 9. 1964, ob 15. uri, za letnik 1963, 14. 9. 1964, ob 14. uri, za letnike 1956 do 1962; Dornava, šola 15. 9. 1964, ob 13. uri za letnike 1964, za letnike 1956 do 1962; Gorisnica, ambulanta 15. 9. 1964 ob

Konec na 6. strani

Kratke iz Kidričevega

DS je na svoji drugi seji sklenil, da se iz neobveznega dela rezervnega sklada podjetja razporedi v sklad skupne porabe 500.000.000 dinarjev neto, preostali del sredstev pa naj še zaenkrat ostane nerazporejen, in se bo njegova razporeditev izvršila šele po izvršeni licitaciji za stanovanjski blok, ki ga bo TGA Kidričevo gradila v Ptuj.

Na predlog finančno računskega sektorja je delavski svet TGA osvojil predloženi investicijski program gradnje 16 novih elektrolitičnih peči v hali »B« elektrolize. Sočasno je tudi odobril vsa potrebna finančna sredstva v višini 372.223.000 dinarjev, ki bremenijo amortizacijski sklad podjetja. Sklep je bil po razpravi soglasno sprejet, ker je iz analize razvidno, da bo podjetje imelo v bodoče od teh peči precej višji dohodek.

Na zadnjem zboru volilcev v Kidričevem je bilo mnogo razprav tudi v najnujnejši ureditvi naselja II in o podaljšanju cestne razsvetljave od tovarne do naselja II oziroma do križišča ceste Ptuj-Lovrenc. Medtem, ko so dela na ureditvi kanalizacije v naselju že v teku, pa o delih za cestno razsvetljavo še ni nič slišati. Vsekakor bi bilo nujno potrebno, da pride čimprej tudi do ureditve cestne razsvetljave — saj tudi tam živijo delavci tovarne TGA in EM Maribor.

Pričelo se je tekmovanje v SNL, v kateri igra tudi NK Aluminij, ki si je lansko leto pridobil pravico do sodelovanja v republiški ligi. Tako je v lanskem letu dosegel še kar lepo 9. mesto, medtem ko se bo v tej sezoni prav gotovo boril za čimvišji plasman na lestvici. To je tudi dokazal v času priprav, ko ni doživel niti enega poraza, čeprav je igral tudi s solidnimi enajstoričniki. Nekaj novih moči ter novi trener in pa vestni treningi ter zelo dobra disciplina igralcev dajejo slutiti, da se je NK Aluminij zelo dobro pripravil in da ne bo razočaral svojih simpatizerjev.

Tovarna glinice in aluminija gradi za svoje potrebe novo skladišče za vnetljive pline in prazne jeklenke. Sredstva za gradnjo skladišča, ki znašajo blizu 10.000.000 dinarjev, bo podjetje črpalo iz amortizacijskega sklada ter jih je CDS tudi že odobril. Ta objekt je bil nujno potreben, saj tovarna do danes ni imela primernih prostorov za vskladiščenje vnetljivih plinov in praznih jeklenk.

Dela na dokončni ureditvi nove osemletke so v glavnem dokončana. Ostalo pa je še precej manjših del, kot je čiščenje prostorov, šip, vrat, okenskih okvirjev ter urejanje okolice šole. Da bi nova šola lahko ob pravem času sprejela učence in pričela z nemotenim rednim poukom, so se obrnili na vse starše šoloobveznih otrok s prošnjo, da bi s prostovoljnim delom pomagali pri dokončni ureditvi. Za sedaj potekajo dela še v redu, vendar pa bi odziv prebivalstva bil lahko mnogo boljši kot je. Prav bi namreč bilo, da bi tudi stanovalci naselja prispevali svoj delež s prostovoljnim delom.

Organi delavskega samoupravljanja v TGA so na predlog sveta stanovanjske skupnosti Kidričevo glede gradnje otroškega vrta v Kidričevem

dodelili stanovanjski skupnosti 25.000.000 dinarjev za gradnjo otroškega vrta, vendar pod pogojem, da preostali del sredstev za gradnjo zagotovi Občinska skupščina Ptuj. Sočasno je DS sprejel tudi sklep, da bo na svoji prihodnji seji razpravjal o problemih naselja Kidričevo. Gotovo je tudi že skrajni čas, saj se do danes na delav. svetu ni razpravljalo o problemih naselja. Če se že tu več ne sme graditi novih stanovanj, se naj vsaj to dokonča, da bo naselje končno zaključena celota z vsemi potrebnimi komunalnimi in ostalimi objekti.

Televizijskih sprejemnikov je danes že toliko, da povzročajo postavljanje anten hišnim svetom mnogokje velike skrbi. Prav gotovo so najboljše in najprimernejše centralne TV antene, katere bi bilo potrebno postaviti vsehovsod, kjer je to le mogoče (predvsem pa na novozgrajenih stavbah). Tako centralno TV anteno si bodo uredili tudi na stanovanjskem bloku TGA Kidričevo v Ptuj na bivši Ljutomerski cesti. DS podjetja je

odobril sklenitev posebne pogodbe, po kateri je podjetje odstopilo od prispevka v višini 50 odstotkov najemnine za čas, dokler se ne zbere 400.000 dinarjev, kolikor bodo porabili za pregraditev centralne TV antene. Pogodba predvideva tudi rok in način vrnitev sredstev investitorju.

O ureditvi delavskega naselja je bilo že mnogo razprav in kritičnih pripomb v tem smislu, kako je drugod, kot na primer na Ravnah, v Velenju itd. Toda kakor je res, da naselje ni urejeno kot bi želeli, pa je tudi res, da so prebivalci naselja do danes žal celo malo ali skoraj nič storili za tako ureditev. Da pa je z voljo in prostovoljnimi delom moč mnogo storiti, jasno dokazuje okolica stanovanjskega bloka kmetijskega kombinata, kjer so si stanovalci z lastnim marljivim delom res zelo lepo in privlačno uredili dohod k stavbi in poskrbeli za njeno privlačno zunanost. To bi lahko bilo vzor vsem ostalim, ki samo čakajo, da jim bo pač kdo drugi to opravil.

BISERNA POROKA V ZAVRČU

Predsednica Občinske skupščine Ptuj Lojzka Stropnik čestita Mariji in Ivanu Budigam iz Zavrča, ki letos slavita že šestdeseto obletnico poroke. Zares redek jubilej, ki je vreden pozornosti, občudovanja in tudi skromnega darila, ki ga je skupščina namenila ob tej priložnosti.

Zastrupitev s pokvarjeno teletino

Trije prepeljani v bolnišnico, 13 zastrupljenih pa se je zdravilo na domovih, Nedovoljeno klanje telet. V bodoče več pozornosti higieni živil.

Zalostna zgodba, ki se je v noči od srede na četrtek 27. avgusta t. l. odigrala na Desnjaku v Slovenskih goricah. Stanko Rauter iz Desnjaka v Slovenskih goricah je s pomočjo svojega sorodnika Franca Fili iz Hujbarja 10 na svojem domu zaklal 14 dni staro tele. Tega večera so znanci, sorodniki in sosede odnesli teletino, ne da bi pri tem mislil na zastrupitev. Tako je stari oče Fili pozno ponoči prinesel domov nekaj pečene in surove teletine, ki so jo prihodnjega dne spekli in pojedli. Nekaj ur potem so vsi člani družine občutili glavobol, bolečine v nogah, močno drisko in bruhanje so. Ostalim trem družinam, ki so uživale ne-

zdravo teletino, ni bilo nič boljše. Skupno se je zastrupilo 16 ljudi in od njih so bili trije prepeljani v bolnišnico. Ostali so se zdravili doma, ne da bi iskali zdravniške pomoči.

Zalosten primer zastrupitve bi lahko imel zaradi nepravilne zdravniške pomoči usodne posledice.

7-člansko družino na Hujbarju 10 sva obiskala s sanitarnim inšpektorjem občine Ormož, ki se je želel prepričati o zdravstvenem stanju zastrupljenih. Očeta in štiriletnega sina smo našli v postelji, žena pa se je opotekala med domačim opraviлом, stara mati pa je bila prepeljana v ptujsko bolnišnico.

To je še eno opozorilo, da ni varno uživati mesa, ki ni pregledano od veterinarja.

D. R.

Kaj bo z združnim domom v Žerovincih?

NEDOGRAJEN ZDružNI DOM JE PREPUŠČEN RAZPADANJU. ALI JE RES KRAJEVNA SKUPNOST SAMO NA PAPIRJU? VELIKA IN NEUREJENA ZGRADBA Z SE BOLJ NEUREJEJO OKOLICO. ALI RES NI TOLIKO DOBRE VOLJE, DA BI TE POMANJKLJIVOSTI ODPRAVILI?

Združni dom v Žerovincih je bil zgrajen pred 14 leti. Tamkajšnji prebivalci so s prostovoljnim delom pomagali pri gradnji. Leta 1950 so ga prekrili in uredili skoraj vse prostore, razen štirih. Od takrat je preteklo 14 let in do danes še ni bilo poskrbljeno za notranjo ureditev neometanih prostorov. Združni dom, v katerem je lepa in prostorna dvorana, je približno 45 metrov dolg in 40 metrov širok, postavljen v obliki ključa. Enonadstropna zgradba ni zunaj ometana. V njej stanujejo štiri družine. V tem času ni nihče poskrbel, da bi obcestni vhodni prostori združnega doma poleg trgovine trgovskega podjetja »Zarja« Ormož dobili vrata in zgradba bi imela lepši zunanji videz. Približno 20 metrov od zgradbe je asfaltirana cesta Ormož-Ljutomer in ta zgradba nikakor ne povzroča ugodnega razpoloženja pri mimo se vozečih turistih. Spodnji trije prostori so brez vrat in niso ometani in pobeljeni. Poleg

pa je stranišče neprimerno urejeno in ne ustreza higieniškemu minimumu. Okrog doma so kupi gromača, ki so bili pred leti navaženi in so sedaj porasli s travo. Dvoriščna stran je neizravnana in po dvorišču so razmetana drva.

Združni dom v Žerovincih

Lepa in prostorna dvorana, ki je dovolj velika za vsa ordrska dela, je zaradi malomarnosti natekala, zato se na stropu razločno vidi madeži zaradi vlage. Pod, ki je bil v dvorani položen ob zgraditvi, je strohnel. Po njem previdno vsak dan stopa 10 delavcev. V dvorani imajo postavljene postelje, v sosednjem prostoru pa si kuhajo hrano. Tod imajo začasno bivališče cestni delavci, ki asfaltirajo cesto iz Žerovinc v Radomerje.

Zaprosil sem poslovodkinjo trgovine »Zarja« v Žerovincih Milico Kos, da mi kaj več pove o združnem domu in o življenju v Žerovincih. Dejala je, da

je sama pomagala s prostovoljnim delom pri gradnji doma, da dom še vedno nima urejenih štirih prostorov, da so v domu štiri družinska stanovanja, dvorana in trgovina, ki ima dvojno skladišče. Trgovina nima primernih sanitarnih naprav, vodo za potrebe trgovine in za stanovalce prinašajo iz bližnjega stidenc. Stranišče je neurejeno. Kulturne prireditve imajo priložnostno, potujoče kino pa jih je v zadnjih dveh letih obiskal samo enkrat. V kino hodimo v 4 kilometre oddaljene Ivanjkovce in tudi v Ljutomer.

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI IVANJKOVCI ŠO SI DOM VEKTRAT OGLEDALI IN DOSLEJ SE NISO NICESAR STORILI

Tako je v razgovoru povedala Milica Kos in nadaljevala, da je skrajni čas, da se naj v pogledu združnega doma nekaj ukrene. Najprej bi naj uredili nedograjene stavbe in šele nato gradili nove, saj nedokonzana investicija ni koristna. V neurejenem delu združnega doma bi se dalo urediti s skromnimi sredstvi novo stanovanje. Tudi v Žerovincih kot skoraj v vseh krajih, predvsem pa v mestih primanjkuje stanovanj. Z ureditvijo združnega doma bi dvojje dosegli. Pridobili bi novo potrebno stanovanje in uredili notranji ter zunanji videz doma.

Pričakuje rekordne prideleke koruze

V Apaški kotlini bo letos rekordne prideleke koruze. Ljudje pravijo, da take koruze še niso videli rasti v tej dolini. Pričakujejo, da se bo pridelek na družbenem posestvu gibal med 120 in 140 metriskimi tona na hektar. Kmetijsko industrijski kombinat Gornja Radgona ima letos zasajenih 230 hektarov koruze za zrnje in 170 hektarov koruze za silažo. 20. avgusta so začeli silirati koruzo. Pričakujejo, da bodo pridelali povprečno 800 centov zelene mase na hektar ali skupno 12 milijonov kg silaže.

D. B.

Kratke iz tednikov sosednih občin

Domače NOVICE

USPEH »AGROKOMBINATA« KZ LENART — 54 MILIJONOV DOHODKA

V »Agrokombinatu« KZ Lenart so napravili bilanco polletnega poslovanja; proizvodni načrt je v celoti realiziran. Največje uspehe so dosegli v kmetijstvu, kjer so ustvarili nad 22 milijonov čistega dohodka, v blagovnem prometu je ta znesek skoraj 19 milijonov, v transportu pa 7 milijonov dinarjev. Ne gre pa svedea povsem brez izgub; v proizvodnji mleka 2 milijona, v sadjarstvu pa po predvidevanjih ob koncu leta verjetno 25 milijonov zaradi toče in drugih elementarnih nesreč. Letošnji uspehi, ki so jih dosegli z boljšo proizvodno organizacijo, so omogočili zvišanje osebnih dohodkov najmanj za 40 %.

VIJESTI

PLANTAZE JABLAN

V novem sadovnjaku v Savelcu, ki bo obsegal okrog 110 hektarov nekdanje gozdne površine, bo kmetijsko-industrijski kombinat posadil preko 66 tisoč soč sadik kvalitetnih jabolčnih sort. Načrt za ureditev tega sadovnjaka je bil napravljen že 1962. leta. Takrat so bili predvideni stroški okrog 100 milijonov, kakšnih petdeset milijonov junov, sedaj pa bo treba dodati dinarjev. Takšna investicija je dolgoročna in zahteva obdelovanje in pripravo tal vsaj dve ali tri leta. Kombinac se je kljub temu odločil zanjo, ker v Zagorju jabolka zelo dobro uspevajo.

OSNOVAN MLADINSKI DRAMSKI STUDIO

Narodno gledališče »August Cesarec« se je odločilo, da bo ustanovilo mladinski dramski studio. Gledališče želi na ta način popularizirati gledališko umetnost med mladino. Za strokovno vodstvo bodo skrbeli člani kolektiva in sodelavci narodnega gledališča.

MEDIMURJE

NOVI

OBRAT »VAJDE« BO STEKEL NA DAN REPUBLIKE

Ves čas gradnje novega obrata s klavnico in sodobnimi hladilnimi napravami v čakovskem podjetju za predelavo mesa se problemi kar vrstijo; vsi iz enega samega razloga: ni bilo dovolj sredstev, da bi lahko končali začeta dela. Toda vztrajnost zaposlenih v kolektivu »Vajda« je zmazala; gradbena dela bodo kmalu končana in po instalaciji nekaterih strojev in naprav, bodo lahko 29. novembra začeli s proizvodnjo.

Tako bo končana šele prva etapa perspektivnega razvoja čakovskega mesnega kombinata. V načrtu je gradnja novih kapacitet, ki bodo razširile proizvodne možnosti. Urediti nameravajo tudi nove upravne prostore.

Aeroklub Ptuj - 10 let

Zamislite si neko sončno majsko jutro Modro nebo in neke visoko v sinjini — bela regratova semena! Regratova semena? Ne, ne, ljudje! Tako visoko regratovih semen ne bi videli. Kako visoko? Morda šeststo metrov, morda nekoliko manj. In kaj bo potem? Rojstvo. Ljudel Rojstvo Aerokluba pomenijo te podobne regratovih semen! Padala. Pod belimi kupolami, razsejanimi po modrem majskem nebu, bijo človeška srca. Bijo hitreje, zaradi premagane tenobe ki so je prestala, preden so se njihovi lastniki pogzgnali v miglajočo sinjino s široko razprtimi očmi in zamrznjenimi vprašanji v možganih. Da, bilo je sončno majsko jutro pred desetimi leti. Pred desetimi leti nad zeleno preprogo novega letališča nad vasi, ki so se razporedile okoli njega kakor piščeta ob koklji. Mezovalci, Tibolci, Moškajnci... in pobleвна s včasih zahrbtna Pesnica... reka, recica, ali potok? In eno, in drugo, kakor nanese deževje... To sončno majsko jutro! Nepozabno zapisano na prvi strani zgodovine nekega aerokluba — Aero-

kluba Ptuj. Sport? Ali pustolovščina, ki poživi ritem srca in vzbudi v ožilju kri? Ali kaj več? Kaj je pritegnilo te ljudi, ki so se na videz lahkih src predali varljivim sinjinam? Kdo ve! Niti sami si ne znajo razlagati svojih odločitev. Bilo je močnejše od njih. Bili so mladi zanosni, polni moči, lepote in pričakovanj! In taki so v srcih ostali še danes, kadar se spominjajo sončnega majskega jutra — pred desetimi leti. Spomini! Postali so tovariši, že prvič, ko so se videli med oguljenimi šolskimi klopmi, takrat ko so z napečimi ušesi poslušali o Ukaru, in Dedalu, o Leonardu da Vinciju, o Bernoullijevi enačbi, o svili, o vrvicah, o dealkih in karabinah, o pravilih — oh, kdo bi se vsega v zmedu vtisov, ki se hočejo preliti kakor narasel hudournik! spominjal sedaj po tolikih letih. Ha-ha-ha! Ko bi videli Franja, sekretarja na novo ustanovljenega aerokluba v Ptuj! Franja Zmavca, kako je prilagajal zemljinu obliko svojih zadnjik, ob prvem skoku! Ha-ha-ha ne morem se vzdržati smeha, ko se spominim

tegal Zamislite si Franja v kombinazonu, kako visi pod belo svilo kupole padala in nemočno gleda, kako se mu nastavlja nestamna Pesnica. Hip nato je zamislil! Napravilo je — čof, ali so bile noge, ali zadnja plat njegovega spoštovanega telesa, se ni dalo ugotoviti, kajti bil je moker od pet visokih čevljev pa do vrha padalske čelade! Ne smejte se, ni bil kriv on, pač pa za nesrečna gravitacija in — nebedijetrebna — Pesnica! Da, da! Mariborčani so tudi krivi, saj so ti navdušili naše fante in dekleta, da so ustanovili aeroklub! In spet lep spomin! Ti Mariborčani! »Pejst fantje! Pomagali so nam vseh deset let. Nesebično, ne samo v tragičnih trenutkih, ki smo jih preživljali že na samem začetku — Milena, Ljubo, Mara in še eden, dva, ki nista bila iz naših aeroklubskih vrst... To, so žalostni spomini, ostalo nas je le malo, ki smo vzdržali vso tragiko prvega leta našega aerokluba — od dvestopetdeset članov nas je nadaljevalo le petnajst — danes smo le še štirje, pet, ki še aktivno letimo in delamo v

aeroklubu, od »ta starih«, drugi so vsi »novinci«, prišli so kasneje, ker smo jim zastupili srca in misli z letalstvom, zastupili tako, kot so zastupljena naša srca in naše misli... Ali nisem preveč sentimentalen? Ne morem si pomagati! Vprašajte Ganza! Trd človek na zunaj. Pod tem videzom, pa kadar je govor o letalstvu — razneženo srce, ki je pripravljeno na sentimentalne izlive o letih prebitih v letalstvu — petnajst, šestnajst let... Takšni smo, letalci, aeroklubaši! Vsekani? Pomislite malo, ali niste tudi vi nekoliko vsekani, kakor vsak drug človek? Ha, kako smo se smejali, ob uspešnem zračnem krstu, po prvem skoku po prvem poletu, ko smo jo skupili od starih mačkov z nogo v r... — posvečeni del telesa in ko smo slišali obrabljeno frazo — zdaj si tudi ti eden sinov matere, ki je imela dva sina — eden je bil pameten, drugi pa — padalec!

ptujskemu okraju, predsedniku in možem, ki so z razumevanjem pomagali komaj rojenemu aeroklubu, ki bi naj postal drugi dom mladih ljudi, stopnica k uspehom... Ali si morete predstavljati solze radosti v očeh, ko smo božali »Rodo«, dvosedezno šolsko jadralno letalo, ali ko smo navdušeno vriskali ob vsakem lopingu, ki ga je napravil Vihar, ob prihodu s Čavko nad našimi glavami nad moškajncim letališčem? Ali morete razumeti, ganjenje, ko smo prvič sedli v dobro, staro »Utkos«, ki je prestala svetovno vojno nekeje v širni Rusiji in pripela na naše letališče po kdo ve kakih peripetijah? No, ali mi še kdo zameri sentimentalnost v teh spominih? Naj, porabim še enkrat — ali! Ali si morete zamisliti entuziazem nas petnajst-, šestnajstletnih ali nekaj več, mladeničev in deklet, ki v žarečih tuljiskih popoldnevih dirjamo s tisočmetrsko pokleno pleteno žico po travnatih površini letališča, dvajsetkrat, tridesetkrat z enega konca letališča na drugega, samo da bi mogli enkrat ali dvakrat tisti dan poleteti na »Rodo«, ki jo je potegnil v zrak stari in razmajani »Horch« — aviovitel? Eh, to je za nami! Bilo je pred desetimi leti! Se morda spomnite, kako začudeno ste nekateri gledali v zrak na trgu pred staro kavarno, ko je sredi trga stal mladenič in držal v rokah drobne žice, na katere je bil

pripet majhen avionček, ki je brnel kot oblak komarjev skupaj? No, takrat so pričeli delati še najmlajši Ptujčani letalske modele. Danes so to že odrasli fantje, poznani po svoji spretnosti po vsej državi — Velušek, Alib Urbančič... kdo bi jih mogel našteti. Kdo ne ve za dvakratnega državnega prvaka v jadralnem letalstvu — Karla Korparja! Zrasel je iz vrat mladincev, ki so se pred desetimi leti s tako strastjo spicali z letalstvom! Roman, Roman Pišorn, je danes le še pasiven letalec — padalec. On je bil eden tistih Mariborčanov, ki je zanesel med nas v Ptuj klicno neozdravljive bolezni — ljubezni, strasti za letalstvom. In Fredi! Kdo je ta? Danes je cenjen delavec z bogatimi izkušnjami, pred desetimi leti je bil izkušeni padalec... Imena, obrazi, pesede, dogodki... vse se po desetih letih zavrti nekako kot zmešan filmski trak. Deset let — Aerokluba Ptuj! Kako je bilo, vprašajte kogarkoli izmed nas! In ne zamerite nam, če se bomo raznežili in jeli pripovedovati na dolgo in široko, zgodbe, ki se bodo prehitvale, ko vam bo brnelo v glavi kot letalski motor, kateremu je odletel nekeje v zraku cilindar... Lovska pripovedka? Nikakor ne! Vprašajte

Dr. Alojzij Remec:

Rodbina Qualandro v Ptuj

(Nadaljevanje)

Četrty Qualandrov sin **Sigmund** (ali redovnik — Ivan Krstnik), je ob vstopu v minoritski samostan v Ptuj samostanu daroval 1.000 goldinarjev. Bil je od leta 1720 do 1729 gvardijan v Ptuj. Zapustil je 400 goldinarjev za večno luč in umrl v Ptuj 14. junija 1747, star 70 let. Ze pred njim je bil od leta 1714 do 1716 gvardijan pri minoritih **Gaspur Qualandro**, 80 let star minorit v Ptuj, ki pa ni identičen s prej imenovanim Fernom Qualandrom. Razen teh pet, najdemo še šestega Qualandra kot minorita v Ptuj, ki je obelke redovno oblačilo leta 1682 in je umrl 14. februarja 1708 v Ptuj. Od tega je minoritski samostan podedoval tudi Qualandrovo hišo v Ptuj v Murkovi ulici, ki je tedaj nosila številko 79. Qualandri so jo dobili v lasti od grofov Thurnov, lastnikov Turnišča in Pobrežja pri Vidmu.

Po smrti **Ivana Karla Qualandra** leta 1896 je dobil Zavrč njegov brat **Franc Ksaver — Alejz Qualandro**.

Vdova **Marka Antonija Qualandra** se je poročila s **Sigmundom Friderikom Poznerom von Ehrental**, ki je bil tudi Ptujčan in je daroval za luč pred kipom Marije v samostanu v prvem nadstropju na hodniku 200 goldinarjev, pozneje pa še 500 goldinarjev. Ob teh darovih samostanom in cerkvam — spoznavamo, kako je religiozni duh tistih dni vplival na kopicenje cerkvenega bogastva in vplival, da so cerkve in samostani postali zakladnice umetnosti.

Suzana Barbara von Ehrental (vdova Marka Qualandra) je s svojim testamentom od 23. julija 1879 odredila, da jo pokopljejo v mestni farni cerkvi ob strani njenega očeta **Alojza Marenzi**. Svojo zapuščino je razdelila do ene tretjine med otroke, drugo tretjino minoritom in tretjo dominikancem.

Po smrti že imenovanega **Francisa Ksaverja — Alojza Qualandra**, leta 1737 ali 1738, je vdova podedovala Zavrč, ki je bil prek 100 let last Qualandrov v Ptuj. Najbrž ga je Franc kupil od minoritov, katerim pa je kupnino ostal dolžan. Zadobil se je pri njih za 11.740 goldinarjev ter je moral dne 19. novembra 1749 zastaviti navedenim redovnikom svoja posestva z vsemi pravicami tako, da so bili zastavni imetniki završke graščine ptujski minoriti skozi dolgo dobo, vendar ni znano do kdaj.

Jožef Anton je umrl 12. novembra 1756, ko so ga zelo tlačili dolgovi. Vendar si je njegova vdova **Ana Marija** opomogla, saj je dala za dobo vsaki od svojih hčera po 15.000 goldinarjev. To pa je bil takrat velik denar. Njena hči **Cecilija** je prevozila 1781 završko graščino in jo 1802 prodala **Tomažu Ulmu**,

ki je kmalu nato umrl. Njegova vdova **Telca** je zapustila grad z vsemi pravicami svojemu sinu **Antonu Ulmu**. Družina Ulm je imela završko graščino v svojih rokah do osvoboditve, torej skoraj 150 let.

To so skromni podatki o družini Qualandre v Ptuj — izumrlje v moškem rodu v 18. stoletju. Iz napisanega spoznamo nekoliko razmere in življenje v do-

bi poznega fevdalizma, ko so se razne meščanske družine dokopale do bogastva predvsem s trgovanjem. Bogastvo jih je privelo do plemiškega stanu. Cesar jim je poklonil grbe in razne naslove, da se niso razlikovali od starejših plemiških družin, ki so živele skozi stoletja na ramah podložnikov iz vrst slovenskega kmečkega življa.

(Konec)

HVALEŽNI SMO ZA VSE, KAR SMO PRIDOBILI V TABORU PREDVOJAŠKE VZGOJE V PTUJU

Ob vrnitvi s taborjenja predvojaške vzgoje želimo za **Tednik** napisati nekaj vrstic o svojih vtisih. Meni je taborjenje predvojaške vzgoje v Ptuj v četrti izmeni zelo ugajalo in je bilo prijetno. Na taborjenju sem si pridobil dosti znanja, za kar mi ni in mi ne bo žal. To znanje obsega zgodovino naše narodno-osvobodilne borbe, notranjo in zunanjo politiko, razvoj drugih dežel in njihovo družbeno ureditev, borbo posameznih narodov za neodvisnost itd.

Za vse to znanje, kolikor smo si ga pridobili v štirinajstih dneh, se imamo zahvaliti našemu politkomisarju **Bagarju Feliks**. Zelo se je trudil, nam predaval in pojasnjeval, da bi zares dosegli lepe uspehe. Se bi sel na predvojaško vzgojo, le žal je drugi učni letnik že končan. Glede zunanjih predavanj iz vojaškega programa in praktičnega dela zaslužitva priznanje desetarja **Miletiča Rado** in Vasile Rado, ki sta se zelo trudila, da bi

si pridobili čim več znanja, ki nam bo zelo koristilo pri vojaških.

Priredili smo tudi športni dan, na katerem je bilo več tekmovalanj — atletskih disciplin, ki so zelo razigrane naše mladince. Obiskali smo tudi ptujski muzej in njegove znamenitosti, ki mi bodo ostale v spominu. Ogledali smo si tudi film v ptujskem kinu »Od Aljaške do Mehike«, pred odhodom pa še film »Od monarhije do republike«. V načrtu je bilo tudi kopanje, kar pa se žal ni moglo izpolniti zaradi slabega vremena oz. pomankanja časa.

Želim poudariti, da mi bo zadnji letnik taborjenja predvojaške vzgoje ostal vedno v lepem spominu. Tu smo preživeli mnogo lepega in pridobili mnogo koristnega, za kar najlepša hvala vsem, ki so se trudili z nami!

Nova vas pri Markovcih 79, 20. avgusta 1964.

Solna Konrad

Prostor pred »Belim križem« je dobil z zgradbo Merkurijeve »Opreme« novo lice

Vojaka - rekrutom

Kmalu bo minilo leto, kar služiva svoj vojaški rok v Šubotici, v prelepem mestu ravne Vojvodine. Prav dobro se počutiva, ker je lepo biti vojak, posebno sedaj, ko se iz dneva v dan modernizira način našega življenja.

V enoti imamo živahno kulturno-prosvetno življenje, predavanjem sledijo tekmovalnja, proslavam pa zabave. Pri tem pa seveda ne pozabljamo na svoje obveznosti. Ob tej priložnosti bi namenila

kakšno besedo rekrutom, ki se nam bodo v kratkem pridružili v vojašnicah. Pridite veseli v novo okolje in naj vas ne moti žalostno slovo od domačih. Hitro se boste živeli v novo življenje. Stari vojniki vas bodo pričakali z odprtimi rokami.

Ernest Kupčič s Ptujске gore in Franc Jerenko iz Slovenje vasi, sedaj oba v VP 5920 (10 A) Subotica

ZAVOD ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA V SKLOPU DU PTUJ

Zavod za napredno gospodinjstvo Ptuj, ki je deloval do sedaj v Ptuj na Ormoški cesti številka 18, se je pripojil Delavski univerzi Ptuj ter ima svoj poslovni prostor v prostorih Delavske univerze Ptuj na Trgu mladinskih brigad, svoje funkcionalne prostore pa ima v osnovni šoli Toneta Znidariča (Mladika) na Znidaričevem obrežju. Zaradi razširjene vsebine dela se zavod preimenuje v izobraževalni center za vzgojo potrošnikov. Izmed nalog tega novega centra navajamo: sodelovanje s trgovskimi podjetji pri organizaciji demonstracijskega centra v Ptuj, organiziranje raznih tečajev in seminarjev za potrošnike, za polkvalifikacijo kuharic šolskih in obratnih kuhinj, pomoč obratnim kuhinjam pri sestavi sodobnih jedilnikov oziroma enolončnic, organiziranje raznih predavanj o sodobni prehrani in gospodinjstvih pripomočkih.

MF

Dopisujte v TEDNIK

Osebna kronika

RODILE

Rodile so: Erna Rimele, Krčevina 9 — Suzano; Elizabeta Jelen, Gruškovje 133 — Milana; Rozalija Fideršek, Breg 30 — Zdenko; Ana Jurgec, Gruškovje 30 — Boris; Marija Fijačko, Krempljeva 5 — Suzano; Marija Cihal, Sp. Hajdina 84 — Simono; Jožefa Primožič, Budiščak 43 — Stanka; Neža Zalar, Krambergerjeva pot 3 — Lilijano; Angela Feguš, Podlehnik 71 — deklec; Katarina Kolarič, Grajenščak 81 — Katarino; Marija Leskovar, Lovrenc 108 — Alojza; Antonija Toplak, Kolo-dvorska 8, Ormož — Blanko; Pavla Vinko, Gorišnica 43 — deklec; Justina Zidarič, Središče 102 — Mirjano; Marija Korosec, Markovec 49 — deklec; Marjana Prejac, Pragersko 82 — Gorazda; Elizabeta Ribizel, Prešernova 13 — Albino; Frančiška Ramfel, Muretinci 50 — Janka; Kristina Vidovič, Gradišče 11 — Sonjo; Ida Jurgec, Askerčeva 10 — dečka; Kristina Filičič, Mali Brebrovnik 6 — Zvonka; Antonija Belšak, Gorenjski vrh 31 — Igorja; Terezija Tešak, Turški vrh 5 — Silvo; Mirjana Pavlinič, Miklošičeva 1 — Gorana; Cecilija Znidarič, Pragersko 99 — Darinko; Antonija Vindič, Pobrežje 21 — dečka; Terezija

Predvojaška vzgoja na Otoku pri Ormožu

Te dni se konča tečaj predvojaške vzgoje mladincev s področja občine Ormož. Okrog 300 tečajnikov je bilo pod šotori na Otoku, kjer so dobili osnovno znanje za bodoče službovanje v JLA.

Delavska univerza Ptuj ob začetku nove sezone

Pred maloštevilnim kolektivom Delavske univerze Ptuj so za tekoče izobraževalno obdobje velike naloge. Organizirati je treba, kot je predvideno, 11 oddelkov za odrasle za dopolnjevanje osnovnošolske izobrazbe. Za odrasle bosta delovala 2 prva oddelka srednje ekonomske šole, en drugi oddelček, en oddelček administrativne šole in en oddelček srednje medicinske šole. Za pomoč pri izrednem študiju na višjih šolah bodo sodelovali razni inštruktažni oddelki. Pripravljenih bo več tečajev za tuje jezike po neposredni metodi. V sklopu Delavske univerze bo delovalo več oddelkov večerne politične šole, organiziranih bo celo vrsta seminarjev za družbeno in ekonomsko izobraževanje članov raznih kolektivov in podjetij. Organiziran je izobraževalni center za potrošnike, ki že opravlja svoje naloge. Skupno z Zvezo Svoboda in prosvetnih društev bo Delavska univerza organizirala različne oblike za kulturno-estetsko vzgojo, skupaj z Društvom prijateljev mladine in stanovniške skupnosti pa bo organizirala poljudne šole za starše in šole za življenje. Obrambno vzgojo bo organizirala skupno z občinsko skupščino Ptuj, z oddelkom za narodno obrambo, Združenjem rezervnih oficirjev in podoficirjev in bo vključevala tudi obveznike predvojaške vzgoje. Skupno z Avto-moto društvom Ptuj bo Delavska univerza organizirala več ciklov za prometno-preventivno vzgojo v vseh šolah in v izobraževalnih centrih občine Ptuj. Glede zdravstvene vzgoje bi želela sodelovati z Zdravstvenim domom v Ptuj in z organizacijo občinskega in mestnega odbora v Ptuj, je pa že našla agilne sodelavce iz vrst zdravstvenih delavcev. Dobro poznani v izobraževalnih centrih so že: dr. Nada Pavličeva, dr. Ljuba Neudanerjeva in dr. Biljana Dolenc. Predavanja o zobovju bo imel strokovnjak dr. Vinko Brenčič. V podeželskih izobraževalnih centrih je veliko zanimanje za izobraževanje s področja kmetijstva, zato pričakuje Delavska univerza, da bo našla več razumevanja in predavatelje pri Društvu kmetijskih inženirjev in tehnikov.

Oblike izobraževanja odraslih se vedno bolj razraščajo in želimo, da bi bila Delavska univerza Ptuj kos vsem zastavljanim nalogam.

MF

POROČILA

Poročili so se: Jožef Eržen, Rajčeva 14 — Gera Bedrač, Njivce 1; Alojz Cajnk, Mezgovci 3 — Marija Kojc, Ptuj, Selška 23; Vladimir Robar, Videm — Marija Klajnshek, Videm; Martin Rakuš, Nova cesta 14 — Veronika Kamenšek, Mariborska 33.

UMRILI

Umrli so: Franc Sužnik, Krčevina 71, roj. 1894, umrl 25. avgusta 1964; Vinko Car, Veliki vrh 10, roj. 25. marca 1964, umrl 29. avgusta 1964; Elizabeta Mlakar, Spolenjakova 16, roj. 1915, umrla 31. avgusta 1964; Ivana Vuzem, Belški vrh 14, roj. 1922, umrla 30. avgusta 1964; Elizabeta Rodosek, Zetale 52, roj. 1903, umrla 31. avgusta 1964; Ana Hrga, Rabeljeva vas 3, roj. 1907, umrla 31. avgusta 1964.

MF

PARTIZANSKI KOLEDAR našega okoliša

31

Septembrski dogodki

PTUJSKI BORCI PRIDEJO SEPTEMBRA 1941 NA POHORJE

Za v partizanskem koledarju za avgust smo pisali, da so odšli okoli 25. avgusta, štirje ptujski borci iz hajdinskega gozda, kjer so izkopali tam shranjene mitraljeze in puške, najprej v Haloze in čez nekaj dni na Pohorje. Pisatelj Filipčič, ki je raziskoval pot teh ptujskih borcev na Pohorje, ni mogel ugotoviti, kdaj v septembru 1941 so prišli Ptujčani v Pohorsko četo. Pač pa je ugotovil, da so že z borci Pohorske čete napadli 12. septembra 1941 zvečer Pišerjevo vilo na Klopnem vrhu. O tem partizanskem napadu je ohranjeno nemško poročilo o rožniške postaje v Lovrencu na Pohorju, z dne 14. septembra. O njem pa vedo povedati seveda tudi nekdanji napadalci, ki so zaplenili v tej nemški vili živila in razne potrebščine, nato pa hišo zažgali, da bi nemški vojski ne služila za oporišče.

Septembra 1941 sta bila v Pohorski četi 36-letni miarski pomočnik, komunist **Franc Peršen** iz Ptuj — rojen na Primorskem, ki ga je okupator leta 1943 ustrelil; in 35-letni Rudi Znidarič, mizar v železniških delavnicah v Ptuj, član ptujškega okrožnega komiteja KP, rojen na Hum pri

Ormožu; — oba sta odšla na Pohorje že julija, o čemer smo že pisali. Znidariča je okupator ustrelil že decembra 1941.

Okoli 11. septembra so morali priiti iz Ptuj na Pohorje preko Haloze enaindvajsetletni dijak **Zvonko Sagadin**, njegov oče **Jože**, mizar iz Ptuj, star 58 let in **Arnuš Karl**, krojaški pomočnik, star 22 let, ter **Dušan Pišeržar-Fidlič**, ki je bil sicer Celjan, a je odšel k partizanom iz Ptuj, kjer je bil mladinski aktivist OF (od maja do odhoda k partizanom meseca avgusta). Odšel pa ni s skupino, ki je nosila mitraljeze, pač pa je s to skupino odšel proti Pohorju tudi »Mali« doma iz ormoške okolice, ki pa je med potjo dezertiral.

Karel Arnuš je bil v Pohorski četi mitraljezec. Kmalu se je v boju izkazal, saj se je Pohorska četa zapletla v boj z Nemci 17. septembra 1941 pri koči na Klopnem vrhu, o čemer poroča pisatelj Filipčič v Ptujskem zborniku II. Karel je veliko pripomogel, da se je bitka končala z zmago. Okoli 26. septembra je odšel Karel z Zvonkom Sagadinom s Pohorja. Skupaj sta prišla v Maribor, nato je Karel odšel naprej v Ptuj. Oglasil se je v trgovini Vučgovih; pri ženi, na Borju zapretega komunisti, **Mirka Koželja**; ki je bila tam prodajalka. Karel je nato obiskal še Stropnikovo dru-

žino na Ormoški cesti, Korparjeve, in Volkmerjevi ulici, kjer je imel sobo in Vučkovice v Stukih. Vsi ti so tega pogumnega borca za svobodo videli poslednjič.

»Kariček«, kakor so Arnuša klicali, je namreč iz Ptuj odšel domov k materi, na Polensak. Tam pa ga je nekdo že čez nekaj dni izdal. Iznenada so ga prijeli nemški orožniki in ga odgnali v ptujске zapore, nato pa na Borl. Še enkrat se bomo z njim srečali drugi mesec, ko se bomo spominjali njegove smrti med talci 30. oktobra 1941.

PTUJSKI TALCI 3. SEPTEMBRA 1941

V Mariboru je okupator ustrelil 3. septembra med 10 talci tri iz ptujškega okraja, **Tomaž Meška**, natakarja, doma iz Dornave, starega 31 let, ki je služboval v gostilni Berlič v Ptuj, **Tomaž Klepač**, sedlarskega mojstra v Ptuj, starega 43 let, in **Vladimira Satterja**, davčnega uradnika v Ptuj, starega 27 let.

Meško Tomaž je bil v stari Jugoslaviji navdušen član sokolskega društva v Dornavi. Globoka nacionalna zavest ga je pripeljala v vrsto zbiralcev orožja za boj proti okupatorju. Avgusta 1941 je neke noči streljal v Muretincih na sovražnega vojaka, nakar se je zatekel v Dornavo k sestri **Lizi**. Tam so ga Nemci obkolili in

ujeli. Pod zglavjem, kjer je ležal, so našli pištolo. Najprej so ga zato strahotno pretepli, da je iz mnogih ran curjala kri, nato so ga odpeljali na Borl. Pri njegovih sestri so Nemci nato vse temeljito preiskali in našli v svinjaku še dve puški, 6 ročnih bomb in nekaj municije. Vse to je bilo dovolj za smrtno obsodbo.

Za **Tomažem Klepačem** nismo mogli zvedeti, s kom je bil povezan v OF, morda celo ni bil povezan in so ga ustrelili le zato, ker so pri njem našli orožje, za katero ni imel dovoljenja. Če pa kdo o tem kaj ve, naj nam sporoči!

Vladimir Satter, davčni uradnik v Ptuj se je rodil v Bazovici pri Trstu. Stari so se po prvi svetovni vojni naselili v Mariboru, kjer je Vladimir hodil v osnovno šolo in kjer je končal tudi klasično gimnazijo. Po opravljeni vojaški obveznosti si je poiskal službo v finančni stroki, na finančni upravi v Ptuj. Zal vemo vse premal o njegovem ilegalnem delu po prihodu okupatorja. Baje je bil povezan z zbiralci orožja in okupator ga je aretiral že 16. junija 1941 in ga zaprl naprej v Ptuj. Iz ptujških zaporov je moral na Borl. Dne 3. avgusta 1941 je z Borla pobegnil v vinograd svojih staršev v Sedlašku pri Podlehniku. Dne 25. avgusta 1941 ga je izdal domačin. Nemci so ga spet prijeli, ga surovo prignali spet nazaj na Borl, od tam pa v Maribor, kjer so ga ustrelili kot prvega talca iz borlskih zaporov.

LOJZE STRAFELA — TUDI TALEC SEPTEMBRA 1941

Dne 23. septembra 1941 je okupator znova ustrelil v Mariboru deset talcev. Med njimi je padel

enaindvajsetletni **Alojz Strafela** iz Markovec, zaposlen v trgovini Vuga v Ptuj. O njem smo v našem listu že večkrat kaj napisali, danes pa ga omenja partizanski koledar.

Lojze je bil sin železniškega vlakovodje, ki se je kot pokojnec naselil z družino, ženo in tremi otroki v domačem kraju **Markovcih** na Ptujskem polju. Vsa družina je bila nacionalno zelo zavedna. Lojze je bil član Sokola; v trgovini Vuga pa je manj vplival s svojim političnim prepričanjem komunist **Mirko Koželj**. Lojzeta vidimo 7. aprila 1941

Lojze Strafela

med prostovoljci jugoslovanske vojske. Zalosten in razočaran nad hitro kapitulacijo jugoslovanske vojske, se je vrnil domov in se zaposlil spet v trgovini tov. **Vugove** v Ptuj, kjer je delal v skladišču. Izpučen pa je bil Lojze

pravzaprav za kličavničarja. Po vrnitvi iz vojske je Lojze zbiral orožje za boj proti okupatorju. Puške in mitraljez je ob razpadu Jugoslavije baje zakopal pri sokolskem domu v Markovcih. Ze 23. maja 1941 so ga aretirali gestapovci. Iz ptujških zaporov so ga odpeljali na Borl. Povsod so ga strahotno pretepli. Toda njegova velika ljubezen do domovine je vse premagala, pred okupatorjem ni klenil nikoli, vedno mu je kazal prezir in svoj ponos, dokler niso strelali na dvojničnik mariborskih zaporov prekinili njegovo življenje. Ime sole v Markovcih pa bo vedno spominjalo nanj in na njegovega mlajšega brata, ki sta pogumno padla za domovino, **Lojze** 1941, **Stanko** pa 1944.

(Dalje prihodnjé)

V. B.

Opomba: Opravičujemo se, ker večkrat nastajajo v partizanskem koledarju tiskovne pomote! Tako se je v zadnji številki vrnili pod glavni naslov nepravilno podnaslov: »Boj za svobodo avgusta 1942.« za njim pa je bil tudi pravi dogodek avgusta 1943. Tudi v tretjem stolpcu čitamo velik nesmisel: »Hitro so se partizani zbrali pri oknu in metal na partizane svoje ranjence in zaplenjeno blago.« Vidimo, da je ta zmešnjava že kar prevelika! Pravilno je namreč: »Hitro so se partizani zbrali pri avtomobilu in nanj nalozili svoje ranjence in zaplenjeno blago.« Tiskarska napaka je tudi v poglavju »Padli za svobodo v avgustu«, kjer piše, da sta bila **Mirko** in **Pavel Langus** pregnana iz Ptuj leta 1942, prav pa je, da sta bila pregnana leta 1941.

„Visoka šola“ na Runču

S prijateljem sva se pogovarjala o lepota naših Slovenskih gor. Med pogovorom sva se spomnila tudi Kraigherjevega romana »Kontrolor Skrobare«, ki sva ga oba brala, in ki v njem pisatelj našteva vrsto naselij s svetniškimi imeni. Od Maribora pa do Koga pri Središču so se takrat imenovala večje vasi in trgi le s svetniškimi imeni: Jakob, Marijeta, Jurij, Lenart, Rupert, Andraž, Anton, Lovrenc, Tomaž, Miklavž in nazadnje, da ne bi katerega izpustili, še Svetinja, kar pomeni svi svetniki.

Danes se ti kraji imenujejo večinoma s prvotnimi ljudskimi imeni, saj so bila svetniška imena le imena farnih patronov, ki jih je Slovencem vsilila cerkvena hierarhija.

Prijatelj je upokojenec z minimalno pokojnino, zato si ne more privoščiti dolgih in dragih izletov. Rad obiskuje prireditve na Gomili ali kjer koli v okolici Ptuj, kjer si »kupi« na kaki tomboli ali srečolovu za nekaj stotakov prigrizek in kozareček dobre kaplje. S tem je opravljen solidni nedeljski izlet in zvečer smo spet doma. Potem bomo čakali na prihodnji mesec, ko bomo spet kam šli.

Zadnjič sem mu predlagal, da bi skupaj nekam šla in mu omenil Runec.

»Kje je Runec in kaj je Runec? Kakšen svetnik je spet to, tale Runec?« je vprašal. »Runec je vasica v Slovenskih gorah, kakšni dve uri hoje proti severu od Ormoža. Vas seveda ne nosi imena po kakem svetniku; razlaga, od kod to ime, še nisem slišal. Pa, da ti naprej povem še to: tam ni niti gostilne niti trgovine, še trafike ne. Pač pa je tam »visoka šola.« Prijatelj me je neverno pogledal in menil: »Kako to misliš, visoka šola?« »Boš že zvedel. Sla bova med tednom, zato ker v nedeljo avtobus ne vozi. Več, peljala se bova iz Ptuja ob šestih in bova ob pol osmih že pri Kungoti, potem pa še pol ure skoraj po ravnem peš do Runca.«

In res sva se naložila nekega lepega avgustovega dne na avtobus in se odpeljali mimo Dornave, Polensaka, Tomaža in Koračič do Kungote, od koder sva prav kmalu dospela do runčke »visoke šole.«

Prijatelj se ni mogel načuditi prelepi pokrajini. Kungota, Zvab, Runec, kraji, bogu za hrbtom, kakor se govori, toda... Kakor bi stopil v čudežen svet: gorice, skrbno obdelane njive, gozdiki, hišice kakor iz pravljice, prelepi razgledi, prijazni ljudje. Gledala sva v daljavo in naštevale: na zahodu je zelena gmota Pohorja, na jugozahodu kopasti Boč in Donačka gora, na jugu vinorodni haloški grički, na jugovzhodu varaždinska ravan, na vzhodu Medžimurje, na severu Murško polje s Prekmurjem in še dalje Panonska nižina, proti severovzhodu pa neskončna valovita pokrajina naših lepih Slovenskih gor.

Tu sediva na trato pa si prižiga cigarete, je rekel prijatelj. »Ali imajo Slovence gorice res tako lepe, od civilizacije in motorizacije skoraj nedotak-

njene idilične kottičke, kjer človek v miru lahko preživi nekaj trenutkov, ki mu jih ne kvari hrup mestnega življenja? Tega nisem verjel.« Prijatelj je bil navdušen.

Potem sva si od zunaj ogledala šolo. (Bila je zaprta, ker so bile počitnice.) »Zdaj pa malo pristuhni mojemu predavanju,« sem dejal prijatelju. »Sola na Runču ima 312 m nadmorske višine in je ena najvišjih šol v okolici, zato ji pravijo »visoka šola«. Sicer je sosednji hriboček Prenovščak še nekaj metrov višji. Prva šola na Runču je bila v hiši kmeta Jurija Kumra, ki je imela takrat hišno številko 31. Začela se je leta 1821. Pozneje je še kakih deset let gostovala v drugih zasebnih hišah. Ker pa ni imel tedanja »školnik« razen zbirce in priložnostnih zaslužkov nobenih drugih dohodkov, je šolski pouk prenehal. Več desetletij pozneje so postavili na prizadevanje takratnega velikonedeljskega dekana, šolskega nadzornika in pisatelja Petra Dajnka, znanega po črkopisu dajntiči, sedanje šolsko poslopje, ki ima tudi danes še tri učilnice. Na šoli so še za časa Avstrije in tudi v stari Jugoslaviji poučevali učitelji, ki so se na Runču udomačili in ostajali na šoli po celo desetletje in še več. Danes je vse to

malo drugače. Učitelji kljub precejšnjemu dodatku za težko delovno mesto, ki ga prejema k plači, ostajajo na šoli le kako leto, potem pa si pomagajo drugam. Pa saj ni čudal Saj ni v kraju razen upraviteljskega nobenih primernih stanovanj za učitelstvo in, kakor vidiš, niti gostišča niti trgovine in, če si kadilec, moraš po cigarete v Ivanjokovec. Zdaj pa si zamisli mladega učitelja in učiteljico, ki pride v tak kraj. Nima pravega stanovanja (morda ima skromno sobico v kakšni zidanci), nima redne hrane, nima tega ne onega. Ima le prelepe razgledne na vse strani, pa tudi dobre ljudi domačine, ki mu pomagajo, kolikor morejo. Baj je bo letos na šoli, ki potrebuje štiri učitelje, ostal le eden, morda dva.«

Prijatelju sem pokazal še kužno znamenje na umetno napravljene gručki pod šolo. Znamenje je staro okrog 500 let. Postavili so ga v drugi polovici XVII. stoletja, ko je v naših krajih ljudi množično morila kuga. Kuga je nekatere hiše popolnoma izpraznila, in je bilo časih treba pokopati 20 do 30 mrtičev na dan. Niso jih nosili k Veliki Nedelji, kjer je njihovo farno pokopališče, ampak so jih zakopali v množično gomilo kar v bližini, to je tam, kjer zdaj

stoji kužno znamenje. V dolbini znamenja, ki je sedaj prazno, je bil še pred nekaj leti sedeč bogec. Sedaj ga ni več; čas in vremenske neprilike so naredile svoje: bogec je sprhnel in razpadel. Kužno znamenje bi bilo treba še pravočasno zavarovati, ker je bilo nenadomestljiv spomenik naše preteklosti.

Pred več desetletji sta bili na Runču dve kmečki krčmici (oba Lipnika), danes dobiš požirek pijače le pri znancu. S prijateljem sva se oglasila pri mojem starem znancu, ki nama je ponudil okrepilo in zanimivo pripovedoval, kako je bilo na Runču nekdanj in kako je danes. Viničarjev ni več na Runču. Zaposleni so v kmetijskem kombinatu in so za svoje delo primerno plačani. Veliki kmetje iz Stanovna, Ključarovec in Lešnice, ki so imeli ali še imajo na Runču gorice, se morajo kljub temu, da imajo nekateri še danes lepe kmetije, boriti z mnogimi težavami, ki jih prinaša današnji čas. Sinovi in hčere nočejo več delati na kmetiji. Rajši se zaposlijo v bližnjem Ormožu ali pa v Ptuju, Kidričevem, Mariboru in celo v Ljubljani. Veš jih se kateri z avtom pripelje na Runec. »Vidita, tako je. Jaz imam hišico, kos goric in kravico. Živim. Drugi, ki si pomagajo v svet, pa živijo boljše. Vendar za mene je Runec pač Runec. Tu sem se rodil, tu bom umrl.«

Vlado Klemenčič

S poti na Holandsko

29. julija tega leta se s petimi esperantisti snidemo na postaji v Ljubljani in z jugoslovanskim ekspresom ob 23. uri odpotujemo. Na meji nobenih težav, pregled potnih listov, za drugo pa se ne nihče ne zanima. Po 6. uri smo v Salzburgu, kjer nam prav tako samo vidirajo potne liste. Z zamudo prispemo ob 9. uri v milijonsko mesto München, kjer se tare ljudi z vseh krajev sveta. Trije izstopimo. Na ogromni postaji s 26 tiri nas čaka uslužben mlad esperantist, študent iz Švice, ki nas vodi k zastopniku mlunchenskih esperantistov Deublerju, ki je znan tudi ptujskim esperantistom, prav tako Celjanom, zato ni čudno, če najdem pri njem že dve celjski esperantistki. Po malem počitku smo z gostiteljem obiskali znani »Hofbräuhaus«, kjer se pije dobro pivno. Naslednji dan ogled mestnih zanimivosti. Ob 11. uri zbrana gruča ljudi poslušala »Glockenspiele« in gleda plesoče figure na zvoniku. To je spomin na kugo, ki je nekoč zajela to mesto.

Ob 23. uri brzec odpiha z nami prek Ulma, Stuttgarta. Ob svitu smo v Mannheimu in od tod dalje se vozimo ob Reni, po kateri plujejo vsakovrstne ladje. Na obeh straneh pa so hribi z vinogradi. Okoli 7. ure pasiramo Bonn, potem smo kmalu v Kölnu in nekako po 8. uri pridemo holandsko mejo. Okoli 11. ure pridemo v Rotterdam. Mesto je bilo skoraj povsem uničeno, zdaj pa je obnovljeno in konkurira Amsterdamu. V Rotterdamu moramo na holand-

ski vlak in čez dobre pol ure že izstopimo v Haagu. Prenočil sem v bližini pri gostoljubni esperantski družini, kjer v družbi elegantne Američanke, zgodovne Čehoslovakinje in mlajšega Bolgara tvorimo pravcato mednarodno družino.

Naslednji dan nas uslužben gostitelj odpelje z avtom do kongresne dvorane, kjer najdem prijatelja iz Krommenia, nato gremo k otvoritvi kongresa v razkošni »Kurhaus«, kjer se je ob 13. uri zbralo okoli 2.400 esperantistov iz 45 držav. V ogromni, čudovito lepi, z rožami okrašeni dvorani smo poslušali otvoritveni govor, nato pozdrave zastopnikov vlad in avtoritativnih esperantistov raznih dežel vseh kontinentov in slavnostni govor prof. dr. I. Lapenna.

Po večerji smo odšli na sprehod po ulicah tega čudovitega mesta. Zanimajo nas zgradbe iz rdeče opeke in z belo obrobjenimi okni, v ožjih, najprometnejših ulicah vise nad temi velike posode s krasnimi rožami. Od ponedeljka naprej se razvije program kongresa. Zborujejo učitelji, zdravniki, znanstveniki, novinarji, študenti, žene članice UEA in drugi. Udeležim se seje, ki jo vodi prof. dr. Lapenna o vzgojni vrednosti pouka mednarodnega jezika po šolah. K besedi se oglašajo tudi zastopnik Jugoslovanske esperantske zveze tov. Vukmanovič. Nato je ogled filma, ki prikazuje jubilejni esperantski kongres, ki je bil v Varšavi. Nato pa vidimo film o delu na jezovih za ohranitev suhih površin. Film,

ki prikazuje ples holandske folklorne skupine in pevsko točko nastopajočih, izzove priznanje internacionalnega občinstva. V vseh prostorih si obiskovalci ogledujejo izložbe z literaturo. Posebno živo je pred poštnim pultom, kjer se z esperantskim žigom opremilja številna pošta.

Zvečer tega dne smo si ogledali oficielo predstavo tkz. internacionalnega gledališča, kjer so pretežno nastopali jugoslovanski igralci. Te predstave so bile, kajpada, tudi naslednje dni. Predavanja letne univerze so bila prav tako dobro obiskana. Iz Jugoslavije smo imeli dva predavatelja. Ob ogledu mesta sva si s tovarišem iz Bolgarije izbrala Madurodam, to je najmanjše mesto na svetu. V miniaturi je prikazano mesto z vsemi zanimivostmi in dosežki moderne tehnike. Zvone zvonovi, vozijo vlaki, avti, avtobusi, ladje, vzletajo letala, igra godba in za 10 centov se zavrite vrtljaki in podobno, kar posebno zabavo otroke. Ogledali smo si tudi galerijo slik znanih holandskih slikarjev. Nato smo čakali na sprejem v vladni palači na vabilo ministra za prosveto in haaskega župana. Bil je svečan sprejem, ki so se ga udeležili menda vsi na kongres došli esperantisti. V dvorani, kjer kraljica odpravlja zasedanje parlamenta, smo srečali župana. Po tem je bil še svečan banket. Bil je tudi internacionalni ples, kjer se je vrtele stari in mlado. Vsi pa res nismo prišli na vrsto in smo se pač zabavali po svoje. Nekega dne sem si v družbi

V času druge svetovne vojne je tudi Slovaška občutila vso težo nasilja hitlerjevske Nemčije. Sovražstvo proti klerikalno-fašističnemu režimu se je sprva kazalo v številnih stavkah in sabotažah. Ko so Nemci napadli Sovjetsko zvezo, je to gibanje preraslo v najaktivnejše oblike oboroženega odpora.

Komunistična partija je zavzemala v Slovaški še v predvojnem obdobju pomembno mesto, po volitvah 1935. leta je bila ena najmočnejših političnih strank. Čeprav je bila partija v času tkl. slovaške države prepovedana, je imelo protifašistično gibanje v komunistih hrabre borce in organizatorje vstaje. Njihova zasluga je, da se je v letu 1943 že intenzivno razvijalo partizansko gibanje.

Slovaška ljudska vstaja

nje, in da so vzporedno z njim tekla priprave za splošno vstajo slovaškega naroda. Na pobudo komunistov je bila osnovana enotna fronta vseh protifašističnih sil in njen najvišji organ — Slovaški narodni svet. Komunisti, ki so imeli v tem organu odločilen vpliv, so ustanovljali partizanske skupine in revolucionarne narodne odbore — organe revolucionarnega ljudskega gibanja. Poleg tega so se v priprave za vstajo vključevali tudi vse zavedne moči v slovaški armadi.

V vsem tem času je bil junaški boj sovjetskega ljudstva proti nemščim zavojevalcem važen vir, iz katerega je mlado slovaško revolucionarno gibanje črpalo novih in novih moči v boju s hitlerjevske Nemčije. Simpatije so rasle na eni strani iz razredne delavske zavesti, na drugi pa preprosto iz občudovanja. Pa ni ostalo samo pri simpatijah: poleti 1944. leta, ko so priprave na vsta-

jo dosegle vrhunec, je prišlo na Slovaško nekaj mesečnih češko-slovaško-sovjetskih pedalskih odredov, kot je to določal sporazum med moskovskim vodstvom KP Čehoslovaške, KP Ukrajine in štabom partizanskega gibanja Slovaške. Sovjeti niso prihajali samo kot borci; veliko sovjetskih ujetnikov, ki so pobegnili iz nemških taborišč, je našlo v Slovaški zatočišče in se postopoma vključilo v odporniško gibanje. Sovjetski borci so stali ramo ob ramo s slovaškimi, vse večja je bila materialna pomoč Sovjetske zveze; prihajala je iz zraka — z letali. Bilo je to orožje, razstrelivo, hrana, sanitetni material...

Slovaško ljudstvo je torej spoznalo, da se lahko njegov boj s premočnim sovražnikom, uspešno

odvija samo ob veliki moralni, politični in vojaški pomoči zaveznikov, predvsem sovjetskih. V vstaji so se skupaj s Slovaki in Čehi borili Sovjeti, Poljaki, Madžari, Jugoslovani, Bolgari, Nemci, Francozi... Kdo bi jih vse naštel! Mednarodno delavske sodelovanje je postalo nova oblika odnosov med narodi, novih odnosov v boju s hitlerjevske Nemčije.

Vstaja je pomenila velik preobrat v zavezniških naporih. Na osvobodjenem ozemlju je prevzel oblast Slovaški narodni svet, razglašena je bila obnova Čehoslovaške republike — zveze dveh enakopravnih narodov. Ustanovljeni so bili novi revolucionarni organi narodne oblasti, tako da ima vstaja poleg vojaškega tudi rodilni in vrstniški kralji revolucionarni pomen. V boju so se onarni ljudski odbori, kot organi oblasti, v katerih se so Slovaki, predvsem komunisti, učili upravljanja.

celjskih esperantistk ogledal notranost palače mira, kjer so nam razlagali pomen in ustroj te visoke ustanove. Razen edinstvenih slik, figur predstavlja-jočih MIR in drugih okraskov, poudarjenih od raznih držav, vidimo v veliki dvorani prekrasne gobeline in z grbi okrašene stole. Bil smo tudi v muzeju.

V Amsterdam sem se odpravil sam. Na veliki, razkošni postaji me čaka prijatelj, s katerim sem že dalje časa v pisnični zvezi. Samo 50 minut traja vožnja iz Haaga v Amsterdam in vlaki vozijo točno vsake pol ure. S prijateljem sva se odpeljala v 20 km oddaljeno veliko, čisto in moderno vas Krommenie z 11 tisoč prebivalci. Park te »vase« bil delal čast kakemu večjemu našemu mestu. Tu so tovarne linoleja, pločevinastih posod, dve manjši tekstilni podjetji in je, kot je pripovedoval prijatelj, zaposleno nad 3 tisoč delavcev. Na širnem polju tokrat ni videti rož, pač pa mlina in na pašnikih lepo živino pingavske pasme. Prijatelj, ki je zaposlen v tovarni živil, pravi da dobi vsak delavec letno denar za nabavo premoaga, ob dopustu dvoji-

no plačo in za novo leto paket z živili, kar da ne navada tudi v drugih tovarnah. Vsaki drugi mesec dobi brezplačno 1 liter jedilnega olja. Prejemkov ima okoli 110 goldinarjev na teden (22.000 v našem denarju). Seveda pa so življenjske potrebščine, mislim predvsem živila, precej dražje, le tehnični izdelki so cenejši. Najemnina je tudi visoka.

Amsterdam je čudovito mesto s ca. 800.000 prebivalci, z bulvarji, širokimi kot v Parizu, le da je to več rož. Prek kanalov je 60 mostov. Človek ne ve, kaj bi gledal. Luksuzne trgovine z luksuznimi cenami niso dostopne ljudem z nizkimi prejemki. Delavci že vedo, kje se da kaj ceneje kupiti. Poslovim se od prijatelja ter že sedim v vlaku, tokrat napačen, in moram prestopiti v Eindhoven. Tu je praviljična razsvetljava, kar pa ni čudno, ko pa je sedež svetovno znane tovarne Philips, ki zaposluje okoli 100.000 delavcev. V Kölnu čakam na drugi vlak, s katerim odpotujem proti Frankfurtu in dalje proti domovini. JD

MILOJKA ALIČ:

Ob stoletnici rojstva ptujске čitalnice

Na pobudo pripravljalnega odbora za proslavo 100-letnice ptujске čitalnice, ki ga je izvolil občinski svet za kulturo in prosveto, bomo priobčili v Tedniku vrsto člankov, ki bodo opisovali pomembno dobo naše domače kulturne zgodovine, dobo narodnostnega in kulturnega prebujanja ptujskih Slovencev in delovanje naše čitalnice pred sto leti.

5. septembra letos bo poteklo sto let, kar se je slovesno odprla ptujska čitalnica. Ob tem dogodku so Bleiweisove Novice 14. septembra 1864 navdušeno zapisale:

»Radujte se, slovenski bratje! Veseluj se. Slovenija! Sopot se ti je rodilo krepko in zdravo dete, ki bo rastlo in se razcvetalo tebi na čast, sopot postavil se ti je veličasten dom, v katerem se bo depe leta in povzdigovala tvoja slava!...« Tako dr. Josip Vošnjak, zdravnik v bližnji Slovenski Bistrici, eden od aktivnih in pomembnih čitalničarjev tiste dobe.

Pa tudi poznejša generacija, ki je gledala na dejanje in nehanje čitalnic že bolj odmaknjeno in tudi objektivneje, je priznala čitalnicam njihov delež za narodnostno in kulturno prebujanje slovenskega ljudstva. Slovstveni in kulturni zgodovinar Ivan Prijatelj pravi: »Doba čitalnic je otroško lepa doba br-

stenja in cvetja; čitalničarstvo je vzbudilo prvi smisel za narodno organizacijo in razgibalo speče duhove. Vršilo se je v znamenju narodnostnega navdušenja in navdušenja, ko to še ni bilo fraza, ampak je pomenilo dejanje, začetno, prvo skupinsko dejanje narodnega organizma...« Slovenske čitalnice je porajala šele ustavna doba šestdesetih let prejšnjega stoletja, ki je sledila padcu Bachovega absolutizma v Avstriji. Izgubljena vojna v Italiji leta 1859 in notranje finančne stiske so namreč prisilile avstrijsko vladu, da korenito spremeni dotodanje politiko, ki sta jo označevala močno narodnostno zatiranje nemških narodov, zlasti slovenskih, in dušenje svobode na vseh področjih javnega in kulturnega življenja. Z uvedbo ustavnega življenja so nemški narodi v Avstriji svobodneje zadihali in zopet postavili zahteve, ki jih je obljubila že revolucija leta 1848, a jih je Bachov absolutizem tako surovo potepal: zedinjenje vseh Slovencev v eno upravno-politično enoto s skupnim slovenskim deželnim zborom in s popolno pravico slovenskega jezika v šolah in uradih. Šele ta doba je lahko ustvarila pogoje za ustanavljanje in rast čitalnic. Naše čitalnice so bile žarišče slovenstva in so pritegovale v svoj krog zlasti meščan-

ske družine. Prirejale so besede z govori, deklamacijami, s petjem, z igrami in s plesom ter tečaje slovenskega jezika (v začetni dobi ptujске čitalnice je vodil tak tečaj znani jezikoslovec Oroslav Caf), budile smisel za slovensko čtivo in vnevale narodnostni čut predvsem meščanstvu, medtem ko so ljudske množice dramili zlasti navdušeni govorniki na »taboriših, to je ljudskih shodih pod milim nebom. Prva slovenska čitalnica je bila ustanovljena v Trstu (januarja 1861), še isto leto sta ji sledili mariborska in ljubljanska, leta 1862 so se jim pridružile celjska, toliminska, goriška, škofjeloška in leta 1863 ptujska, ki je bila glede na ustanovitev osma med slovenskimi čitalnicami (zaživela pa je v naslednjem letu, kajti prva čitalniška prireditve je bila šele 5. septembra 1864).

Ustanovitev mariborske čitalnice je dala pobudo, da je že leta 1861 dopisnik s psevdonimom Haložan (verjetno Božidar Raič, eden najbolj navdušenih narodnih buditeljev tedanjega časa, kaplan pri Barbari v Haložah) v Novicah od 31. julija 1861 med drugim zapisal: »Moji učeni prijatelj, pridži unidaj iz Maribora, mi je veselo novico povedal, da se je ondi slovensko društvo osnovalo, kjer se samo slovenski pogovarja, na čelu so ugledni in učeni možje, gosp. dohtarji pravniški, zdravniški,

bogoslovski in gimnazijski učniki. Že dolgo se je o tem pogovarjalo, kar je sedaj doverjeno; zato hvala vam premili rodo-ljubi, ki ste sebi in nam lice osvetlili, uresničila se je naša goreča želja. Sprejmite od nas bratovski pozdrav, napredujete serčno in krepko, naj se v vas zercalijo tudi druge mesta in tergi na Slovenskem. Živite! — V starinskem Ptujju imamo dosti uglednih gospodov dohtarjev, ki so sinci slovenske matere, kerv nase kervi; oh da bi tudi bili serce našega serca! ker je sedaj določna doba nastala, da stopimo v svoja domača ali pa v nesprotni sovražniški tabor — polutanstvo je poginilo ali v doma konec jemlje — je treba nam se združiti v narodno vzbujanje, napredek, omiko in čast; pokažimo svetu, da ljubimo dom in rod, da smo vredni sinovi slovenske zemlje!«

Ta poziv je obrodil sad še čez dve leti, ko se je ustanovil začasni odbor čitalnice, ki so ga sestavljali dr. Avgust Čuček, meščan in posestnik, sodni adjunkt Mihael Herman, po rodu Nemec, ki pa se je kot poslanec odločno zavzemal za pravice slovenskega ljudstva, in kaplan Jakob Mesko, vsi iz Ptujja. Začasni odbor je 12. junija 1863 v slovenskem in nemškem jeziku naslednji tiskan POZIV za pristop k čitalnici:

Človeška omika je v dobo stopila, v kateri jo narodnost

najbolj pospešuje.

Narod, kakor skupnost in celovitost ljudi prirojenih vlastosti in posebnosti, ter prirojenih sposobnosti enakega izvira, plemena in jezika v stanovitem svojem okraju živeč, je kakor tak osobstvo, in ima vse pravice do obstoja, ohranka, samostalnosti, razvika in napredka. Brez veljave prirojenega jezika, brez omejenja okraja ni v državi pravega narodovega obstoja; ker pa je iz ene strani napredovanje naravná dolžnost in državna modrost, iz druge strani pa je napredovanje samo na narodni podlagi mogoče, izvira tedaj iz tega za vsak narod ne samo pravica, temveč tudi dolžnost pred vsem svoj narodni obstoj ustanoviti; to prizadevanje in zahtevanje pa naravno terjá v prvi vrsti omiko in izobražanje domačega jezika, po katerem edinem se dá v enaki meri tudi narod sam omikati in izobraziti. Zato se je tudi že davno, po naravnani previdnosti Božje v raznih slovenskih plemenih obudil narodni duh, posebno pa skrb za domači jezik in slovstvo, da povsod med višimi stanovi, v učiliščih in hišah izobraženih svoje mesto dobita. — S kratkim, novo čvrsto življenje se je začelo.

Povsod med narodom cvetajo čitalnice, ko ognjišča narodnega duha, so živi svedoki poganjanja za narodne priznave in veljavo, ter žive želje in prizadeve za narodni razvoj. Ze ste sestriški mesti Maribor in Celje v tem bistvenem prasanju slovenskega naroda zvanju duha sedanjega časa zadostile. Staroslovensko ptujsko me-

sto, za ljudstvo daleko više 100.000 duš najznamenitejši kraj, je vidoma poklicano se za nje v povzdigi narodnega duha za središče postaviti in izgled sestriških mest nasledovati.

Ko podpisani svoje pooblaščenje iz omenjene okolnosti prijemo prijetom narodnega napredka prijateljski ta »poziv« k osnovanju slovenske čitalnice in starem Ptujju izročujejo, nazznanjajo ob enem, da bodo, kolikor koli jim bude moči in upljiva, vseskozi pravila in vodila resnice, pravice in zmernosti zastopali, in za poglavito nalogo slovenske čitalnice pred vsem duševno povzdigo, izobražen jezika in omiko slovenskega naroda, po tem takim pripravo za pričakovano izvršenje narodne ravnopravnosti držali. Kteri pristopiti želijo, naj se pri podpisnem začasnem odboru oglašijo.

Ptuj, 12. junija 1863
Čuček, s. r. Mesko, s. r.
Herman, s. r.

Začasni odbor je bil zelo agilen in je marljivo zbiral podpise, sestavil osnutek pravil in urejal druge posele. Ko je bilo zbranih 50 družtvenikov (med njimi sta bila tudi okrajni in sodni predstojnik), je 4. julija 1863 izdal vabilo k posvetovanju zaradi postav prihodnje ptujске čitalnice in da se izvoli odbor. To posvetovanje oziroma ustanovni občni zbor naj bi bilo 23. julija 1863 ob 10. uri predpoldne v gostilnici ptujskega mestnega strelšča (ta stavba je stala ob sedanji šoli Toneta Znidariča in je bila med 2. svetovno vojno bombardirana in porušena). (Nadaljevanje sledi)

ŠPORTOŠPORT

Nogomet

Slovenska conska liga
ALUMINIJ — CELJE 4:3
(1:1)

V prvem zavrtljaju SNL je gostil Aluminij na svojem igrišču v Kidričevem nogometniški iz Celja. V Kidričevem in okolici je vladalo veliko zanimanje za prvi nastop domačih nogometašev, predvsem pa so se zanimali simpatizerji, v kakšni postavi bodo domači nastopili. Slovenski ligaš je nastopil s nekaterimi novimi močmi, ki so dobri igralci in bodo zanesljivo izpolnili vrzeli, ki so nastale z odhodom Krambergerja in Špehona k drugoligašu Klavdivarju iz Celja.

ALUMINIJ: Veličkovič, Lobjoda, Muršec, Gerečnik, Mesarič, Perič, Knežević, Mikič, Krnić, Markovič in Tkalec.

CELJE: Obrovnik, Hojnik, Kompan, Mikelin, Jošt, Marcuz, Ubovič, Dvornik, Kolenc, Florjančič in Adžič.

V prvem delu sta bili moštvi enakovredni in dosegli vsako po en zadetek. V 5. minuti je Aluminij povedel z golom Krniča — 1:0. Florjanci je izenačil na 1:1 v 45. minuti, potem ko je izkoristil grobo napako domače obrambe.

V začetku drugega polčasa so igralci Aluminija uprizorili pravi juriš na Obrovnikova vrata. V petih minutah se je spreminjal rezultat na 4:1 v korist domačih. Gole pa so dosegli Knežević v 46. minuti — to je bil najljepši zadetek v tekmi, v 47. minuti Krnić in v 55. minuti Mikič. Po dokaj visokem vodstvu so domači neustrezili in pro-

stuli pobudo gostom, ki so igrali iz minute v minuto nevarneje. V zadnjih minutah so izkoristili igralci Celja terensko premoč in dosegli 2 gola (Florjanci in Adžič) ter tako zmanjšali rezultat na 4:3, pri čemer je ostalo do zadnjega sodnikovega zvižga. Sodnik Koroša iz Murske Sobotice je slabo sodil, kar je vzbujalo gledalce k negotovanju.

V predtekmi sta se razšli mladinski enajstorigi obeh klubov z neodločenim rezultatom 3:3 (1:2).

OSTALI REZULTATI:
Slovan — Bratstvo 5:1
Ljubljana — Sobotica 5:2
Branik — Železničar 3:1
Triglav — Nova Gorica 0:1
Delamaris — Svoboda 0:2

Prihodnjo nedeljo potuje enajstorig Aluminija v Koper, kjer se bo pomerila v II. kolu SNL z Delamarisom. V predtekmi bodo nastopili mladinci obeh klubov.

Prijateljski nogomet
v Ptuj

ALUMINIJ — DRAVA 3:0

Preteklo sredo je bila na sporedu prijateljska nogometna tekma med slovenskim ligašem iz Kidričevega in članom vzhodne conske lige, domačo Dravo. Zmagali so gostje z goli, ki so jih dosegli: Kovač, Perič in Mikič. Ker je bila to zadnja preizkušnja Aluminija pred začetkom prvenstva v SNL je preizkusilo tehnično vodstvo kar 18 igralcev, ki so pokazali na trenutke lep, toda neufinkovit nogomet. Čeprav domačini niso dosegli nobenega zadetka, smo opazili, da so dobro pripravljene za prvenstvo — manjkajo jim le še strelci. Najbolj so ugajali Mesarič, Mi-

kič, Krnić in vratar Veličkovič. Igralcem Drave bi zamerili samo to, da so popustili v drugem delu. Pred okrog 300 gledalci je sodil Kovač iz Kidričevega.

V nedeljo, 6. septembra, bo odigrala Drava prvenstveno tekmo I. kola z Grafičarjem v Murski Soboti. V razgovoru s trenerjem smo izvedeli, da bo nastopila Drava tokrat precej oslabiljena — Emeršič je kaznovan, Mlakar F. zaradi smrtnega slučaja v družini ne more na pot, vrsta igralcev pa še ni registriranih.

Manj kupcev za avtomobile

Zadnji podatki o gibanju potrošniških kreditov za osebne avtomobile pri Mestni hranilnici v Mariboru kažejo, da je število kreditov v zadnjih mesecih manjšo. Junija je dvignilo kredit 121 prosilcev v vrednosti okrog 93,9 milijona dinarjev, julija 82 v skupni vrednosti okrog 77,1 milijona dinarjev, avgusta pa 70 prosilcev v skupni vrednosti okrog 60,4 milijona dinarjev.

Kakšni so vzroki za zmanjšanje števila kreditov? Pri Mestni hranilnici pravijo, da je to normalen sezonski pojav, saj padajo v poletnih mesecih tudi hranilne vloge. Mimo tega pri MH sodijo, da povzročata manjše število prošelj za kredite tudi predolga čakalna doba za avtomobile.

Ameriški abstraktni akvarel
v umetnostni galeriji

V petek, 4. septembra, ob 18. uri bo v umetnostni galeriji odprta razstava ameriškega abstraktnega akvarela, ki jo je organiziral newyorški Museum of Modern Art. V Jugoslaviji pa prevzel kulturni center v Beogradu. Zastopanih je štirinajst avtorjev s 54 deli, med njimi je eden najbolj vidnih Sam Francis. Razstava obsega dela, ki niso samo tehnično izredno popolna, temveč vsebinsko dovolj zanimiva.

Komur dela abstrakcija kot pojem preglavice, lahko tukaj vidi tehnično, strukturalno, v potezah silno temperamentno pa tudi »prečuteno« polnost v sijajnih barvah in svojevrstni formalni doganosti. Gotovo bi bilo marsikaj tega nemogoče uresničiti z

Mladinci Drave gostujejo v prvem kolu v Mariboru, kjer se bodo srečali z Branikom v Ljudskem vrtu.

V Ptuj pa ne bomo brez tekem: Dopoldne bo na asfaltnem rokometnem igrišču tekma I. kola štajerske lige in obenem derbi med Ormožem in Dravo. Popoldne bo nastopila Drava B proti Severju iz Sladkega vrha v okviru MP. V predtekmi se bodo pomerili pionirji Drave s sovrstniki Železničarja iz Maribora.

V sredo, 9. septembra, bo gostoval v Ptuj član SNL iz Maribora val v Ptuj član SNL Branik iz Maribora in odigral prijateljsko tekmo z domačo Dravo. Začetek tekme bo ob 18. uri na stadionu ob Ormoški cesti.

Rokomet v Ormožu

Ormoški rokometiški so v letošnjem letu dosegli nekaj lepših uspehov. V vzhodni okrajni ligi so osvojili prvo mesto in bodo tako v novi prvenstveni sezoni nastopili v štajerski ligi. V ta namen so bile izvedene v juliju desetdnevne priprave na Otoku pri Veliki Nedelji pod vodstvom trenerja Goršiča iz Celja. Ze prvi rezultati prijateljskih tekem so pokazali, da so igralci zelo dobro pripravljene na novo prvenstvo.

V četrtek, 27. avgusta 1964, je v Ormožu gostovala ekipa MTT

Rokomet

iz Maribora. Trening tekma je pokazala, da so bili domačini posebno v prvem polčasu odlično razpoloženi in dokazali, da v prvenstvenih srečanjih ne bodo z lahkoto prodajali točk na domačem terenu.

ORMOŽ — MTT MARIBOR
36:20 (17:6)

V nedeljo, 30. avgusta 1964 je

gostovala domača ekipa Ormoža na Ravnah na Koroškem. Rokometni klub »Fužinar« je praznovno 10-letnico svojega uspešnega delovanja. Na turnirju je poleg Ormoža in »Fužinjar« nastopila tudi ekipa »Rudarja« iz Velenja. Ormož je bil boljše moštvo in je zaslužno osvojil pokal in zastavico RK »Fužinar«.

Rezultati tekem:
Ormož — Rudar (Velenje)
16:9 (10:2)
Ormož — Fužinar (Ravne)
15:12 (8:5)

Ekipa Ormoža je nastopila v sredo, 2. septembra 1964, na turnirju v Mariboru, proti MTT in Kovinarju, v nedeljo, 6. septembra 1964, pa se srečala v prvi prvenstveni tekmi z ekipo »Drave« iz Ptuja.

V novi prvenstveni sezoni želimo ormoškimi rokometiškim mnogo novih uspehov in športne sreče na domačem in tujem terenu.

Odbor »Partizanac«
Ormož

Turistični kotichek

Scharnov — potniška agencija je precej znana mednarodnemu potujočemu občinstvu. Na glas je kot strokovno solidna in ne predraga ustanova z dobrimi zvezami po vsem turističnem svetu. Po oglaših v mednarodnem tisku sodeč je osredotočila letos svoje torišče dela predvsem na turistična področja: Costa Brava, francoska riviera, italijanska riviera, otok Ischia, italijanski Jadran in jugoslovanski Jadran. Interesantna je primerjava pavšalno odmerjenih cen za posamezna področja z vožnjo iz Frankfurtu in s popolnim penzionom za 14 dni. Najvišjo konico dosega Ischia, namreč 467 DM, italijanski Jadran s 440 DM, Costa Brava s 322, jugoslovanski Jadran 257 DM, italijanski Jadran 238 DM in italijanska riviera z 224 DM. Kakor vdimu, so kalkulirane najvišje cene za Ischia, najnižje pa za italijansko jadransko obalo, medtem ko je pavšal za jugoslovansko jadransko obalo v razmerju do italijanske sode za 9 DM višji.

Turistično prometni urad je izlilil stopiranje cen v hotelskih in penzijskih obratih Madrida.

Španski gastronomiji je prepovedano ob zagrožitvi občutnih denarnih kazni, če bi nastavili letos višje cene kot lani.

Taka je Svica danes. Propagandne pohvale te vrste beremo v inozemskem tisku. — Kaj pa pohvale o Sloveniji in Jugoslaviji? Nismo jih še dosti brali — vsaj posrečenih in duhovitih ne.

Avtor: Jožko Sottler
Ljubljana, Prbinova ulica 2/1
Ziro računa nima, ker ga po veljavnih predpisih ni dolžan odpreti.

J. S.

CEPLJENJE OBVEZNIKOV

(Nadaljevanje z 2. strani)

13. uri za letnike 1956 do 1962; Markovci šola, 15. 9. 1964, ob 11. uri za letnike 1956 do 1962; Zetale, šola, 17. 9. 1964, ob 9. uri za letnike 1956 do 1962; Gruškovec šola, 17. 9. 1964, ob 10.30, za letnike 1956 do 1962; Sela, šola 17. 9. 1964, ob 11.30, za letnike 1956 do 1962; Ptuj, šole — po sporazumu.

Zdravstveni dom Ptuj
Higienska postaja

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljube žene, mame, hčerke, sestre in tate Marije Drevenšek roj. Metlič ar iz Gerejeje vsi 39 se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, počastili z vencem in cvetjem ter jo spremili na zadnji poti v prerajni grob.

Posebna zahvala g. duhovniku in pevcev za ganljive žalostinke pri odprtem grobu.

Zalujoči: mož, hčerka Marica z družino, sin Franc, hčerka Slavica, mama, sestre, brati ter ostalo sorodstvo.

Objave in oglasi

PRODAM

HISO z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in 1 ha zemlje ob glavni cesti v bližini Ptuja ugodno prodam. Naslov v upravi.

TRETJO KOŠNJO poceni prodam. Karla Polanec, Ptuj, Mlinska 6, proti Koroščevemu mlinu.

PRODAM DOBRO OHRANJENO KUHINJSKO OMARO. Ptuj, Mariborska cesta 6.

KUHINJSKO MIZO za 6 oseb prodam. Naslov v upravi.

HISO z 1,50 ha zemlje v Vidmu prodam. Anica Ulaga, bivša gostilna Koletnik.

DOBRO OHRANJENO SOBNO OMARO prodam. Kralj Tone, Lackova 5/17, Ptuj.

Stanovanja

PRAZNO SOBO v Zg. Hajdini 54 oddam. Marija Cartl, Zg. Hajdina 54.

UCITELJICA NUJNO ISCE PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO. Fanika Hrovat, pri Siebenreihu, Ptuj, Ljutomerska 20.

HRANO IN STANOVANJE nudim pridnemu dijaku. Vičava 22.

SPREJMEM DIJAKA na hrano in stanovanje. Naslov v upravi.

MLAJŠO UPOKOJENKO v zamem na stanovanje. Ostalo po dogovoru. Spodnja Hajdina 111.

USLUZBENKA išče prazno ali opremljeno sobo s posebnim vhom. Naslov v upravi.

USLUZBENKA išče prazno sobo v Ptuj. Naslov v upravi.

KUPIM

KUPIM DOBRO OHRANJEN STEDILNIK NA DRVA. Hovnik. Videm pri Ptuj.

KUPIM PSA, najraje volčjaka. Franc Petelinšek, Hajdoše 42, p. Hajdina.

Od danes dobite pri vseh prodajalcih časopisov posebno izdajo

ŠPORTSKIH NOVOSTI
za Slovenijo.

Na štirih posebnih straneh poroča 65 stalnih dopisnikov vse o športu v Sloveniji. Od danes dobite pri vseh prodajalcih časopisov posebno izdajo

ŠPORTSKIH NOVOSTI
za Slovenijo.

VPISOVANJE V GLASBENO ŠOLO DPD SVOBODA PTUJ

Glasbena šola DPD Svoboda Ptuj prične novo šolsko leto 5. septembra t. l. Naknadno vpisovanje za dosedanje učence in prav tako za nove učence bo 5. in 9. septembra od 8. do 11. ure in od 14. do 17. ure v učilnici Glasbene šole v Narodnem domu. Vpisnina znaša 100 din. vse ostale informacije so razvidne iz oglasa v učilnici. Na Glasbeni šoli DPD Svoboda Ptuj bodo v letošnjem šolskem letu poučevali harmoniko, kitaro in klarinet. Po pravilniku šole, ki ga je odobrila upravni odbor DPD Svobode, bo pouk v skupinah (najmanj štiri učenci), poleg tega sodelujejo po svojih sposobnostih učenci tudi v večjih orkestralnih skupinah. Pouk vseh instrumentov bo po učnih načrtih, ki jih uporabljajo tovrstne glasbene šole.

Pogoji za sprejem je, da ima vsak učenec lasten instrument in note.

Učenci, ki bodo predelali za svoj letnik predpisano učno snov, bodo opravljali letne izpite in prešli spreizkušnje. Celoten uspeh šole pa bo razviden iz javnega nastopa učencev, ki bo najverjetneje v aprilu 1965. leta.

Dopisujte v Tednik

Ob bridki izgubi naše zlate, skrbne mame

ANE KAISERSBERGER roj. Potočnik
Štuki 15

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, podarili toliko lepega cvetja in jo spremili na njeno zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo g. duhovščini, Miru Križaju in pevcem.

Zalujoči
mož in hčerki z družinama

PREKLJC

Habjančič Alojz in Marija, Moškanjeci, 7. preključeva in obžalujeva žaljivke, ki sva jih izrekla proti Kovačiču Antonu, pos. v Prvencih 16, ter se zahvaljujemo, da je odstopil od kazenskega pregona.

CESTITKI

Dragi mami Rozaliji Vilčnik, Kiccar 125, želi ob njenem življenjskem prazniku še mnogo srečnih dni v krogu svoje družine sin Ludvik iz Banja Luke.

Roziki Gonza s Kiccarja 142 želi mnogo sreče ob njenem življenjskem prazniku vojak Ludvik Krapča iz Banja Luke.

Lunine spremembe
in vremenska napoved

za čas od petka, 4. septembra, do petka, 11. septembra 1964. V petek, 4., in v soboto, 5. septembra, predpoldne bo deževno vreme. Zboljšanje bo nastopilo v nedeljo, 6. septembra, in bo trajalo sončno vreme nekaj dni. Dnevna temperatura bo okrog 20 stopinj C, jutranja okrog 10 stopinj C, le v petek in v soboto, 4. in 5. septembra, bo jutranja temperatura pod 5 stopinj C.

Lunine spremembe: mlaj bo v nedeljo, 6. septembra t. l., ob 5.35. Alojz Cestnik

»SKOZI PROMETNI LABIRINT PTUJA«

Avto moto društvo Ptuj je priredilo pod pokroviteljstvom Občinskega odbora ljudske tehnike, nagradno tekmovanje »Skozi prometni labirint Ptuja«. Soferji-tematerji so tekmovali v ocenjevalni vožnji z avtomobili, motornimi kolesi in mopedi. Start je bil na Srbskem trgu, — cilj pa v Bežjakovi ulici, kjer so sodniki zabeležili naslednji vrstni red:

Avtomobili —

1. Galun Franc — Kidričevo
2. Petrovič Jože — Ptuj
3. mesto si delita Crček Zvonko — Kidričevo in Kozel Edi — Ptuj

Motorna kolesa —

1. Cuček Ivan — Ptuj
2. Mohorič Konrad — Ptuj
3. Muzek Martin — Ptuj

Mopedi —

1. Kramer Janko — Ptuj
2. Babič Avgust — Ormož
3. Vrbančič Oto — Kidričevo

Po končanem tekmovanju, ki so si ga ogledali mnogi Ptujčani in okoličani, so prireditelji razdelili nagrade zmagovalcem v skupni vrednosti 100.000 d.n.

IŠČEMO SODELAVCE!

GRADBENO PODJETJE »GRADIS« — CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH RAZPISUJE ZA POKLICNO SOLO, ZA STROJNIKE TEZKE IN LAHKE MECHANIZACIJE

- 30 PROSTIH MEST ZA VPIS V POKLICNO SOLO, ZA STROJNIKE TEZKE IN LAHKE MECHANIZACIJE
- 30 PROSTIH MEST ZA VPIS V POKLICNO SOLO, ZA ZELEZOKRIVCE,
- 30 PROSTIH MEST ZA VPIS V POKLICNO SOLO, ZA TESARJE.

V poklicno šolo — dopolnilno izobraževanje odraslih se lahko vpíšejo kandidati, ki so odslužili vojaški rok in niso starejši od 30 let.

Kandidati za vpis v poklicno šolo — dopolnilno izobraževanje odraslih morajo do 15. septembra 1964 predložiti naslednje listine:

- prošnja za vpis, kolkovana z državnim kolkom za 50 dinarjev z navedbo poklica;
- spričevalo o šolanju in potrdilo o raznih tečajih;
- prepis iz delovne knjižice o dosedanjem delu in zaposlitvi;
- lastnorочно napisan življenjepisi.

Izbor kandidatov bo izvršila posebna komisija za sprejem na podlagi doseženih uspehov pri sprejemnem izpitu, ter morebitne dosežane prakse (vštevši tudi delo, ki so ga kandidati opravljali v vojski). Pri vpisu imajo prednost tisti, ki so že delali v enem izmed navedenih poklicev. Vse prijavitelne kandidate bo Center za izobraževanje pisмено povabil k sprejemnemu izpitu, ki bo iz materinega jezika in matematike. Kandidati bodo izpolnili tudi poseben psihološki test.

Kandidati bodo v času šolanja sprejemali osebne dohodke PK delavca po veljavnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Poleg navedenega sprejememo tudi večje število vajencev, zidarske, tesarske in železokrivske stroke.

Pogoj za sprejem je končana 7-letka, ter da ni starejši od 18 let.

Prošnje sprejema Center za izobraževanje podjetja »GRADIS«, Ljubljana, Korytkova 2.

Komisija za kadrovska vprašanja pri SPLOSNI BOLNISNICI »DR. JOZETA POTRČA« PTUJ razpisuje naslednje

štipendije

- 1 štipendijo za študij na višji šoli za zdravstvene delavce — oddelek za rentgenske tehnike
- 1 štipendijo za študij na višji šoli za zdravstvene delavce — oddelek za fizioterapevte
- 2 štipendiji za študij na srednji medicinski šoli — ginekološko porodna smer
- 1 štipendijo za študij na srednji medicinski šoli — splošna smer (za interni oddelek)
- 2 štipendiji za študij na srednji medicinski šoli — kirurška smer
- 6 štipendij za študij na srednji medicinski šoli — otroška smer
- 1 štipendijo za študij na šoli za medicinske tehnike — za hematološki laboratorij

Pravilno kolkovane prošnje ter potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o skupnem gospodinjstvu, potrdilo o otroškem dodatku, če ga prejema, in priporočilo kakšne družbene organizacije (ZB, SZDL itd.) pošljite na upravo Splošne bolnišnice »dr. Jožeta Potrča« Ptuj v 15 dneh od dneva objave.